Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zagórów na lata 2018 - 2023

Wykonawca:

Centrum Rozwoju Społeczno Gospodarczego , Sp. z o.o. w Szczecinie

na zlecenie:

Gminy Zagórów

Szczecin – Zagórów, luty 2018 roku

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zagórów realizuje zespół ekspertów Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Przedsiębiorstwo Społeczne Sp. z o.o. w Szczecinie w składzie: Włodzimierz Durka (kierownik), Grzegorz Tokarski, Romana Krzewicka, Antoni Sobolewski.

W proces tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zagórów na lata 2018-2023 zostali zaangażowani pracownicy Urzędu Miejskiego w Zagórowie, Ośrodka Pomocy Społecznej, Domu Kultury oraz innych jednostek komunalnych. Wysoką aktywność wykazali także mieszkańcy gminy, którzy wyrażali swoje opinie w trakcie wszystkich etapów procesu społecznej partycypacji i konsultacji w trakcie opracowywania Programu.

Spis treści

1. Wykaz pojęć i skrótów użytych w opracowaniu 5
2. Wstęp 8
3. Charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy Zagórów na tle regionu 9
   3.1. Struktura demograficzna 9
   3.2. Bezrobocie w Gminie Zagórów 9
   3.3. Opieka zdrowotna 10
   3.4. Kultura 11
   3.5. Sport 12
   3.6. Oświata 12
   3.7. Pomoc społeczna 13
   3.8. Dochody gospodarstw domowych 13
   3.9. Bezpieczeństwo publiczne 14
   3.10. Organizacje pozarządowych w Gminie Zagórów 15
   3.11. Zagospodarowanie przestrzenne 17
   3.12. Ochrona środowiska 18
   3.13. Infrastruktura techniczna 19
4. Powiązania programu rewitalizacji społecznej z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy Zagórów 20
   4.1. Powiązania z gminnymi dokumentami strategicznymi 20
   4.2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatowym 22
   4.3. Spójność z regionalnymi i krajowymi dokumentami strategicznymi 23
5. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Zagórów 26
   5.1. Metodologia diagnozy na potrzeby rewitalizacji 26
   5.2. Analiza wewnętrznego zróżnicowania gminy ze względu na występowanie zjawisk kryzysowych w głównych sferach funkcjonalnych: analiza ilościowa 29
      5.2.1. Sfera społeczna 29
      5.2.2. Frekwencja wyborcza 32
      5.2.3. Sfera gospodarcza 33
      5.2.4. Sfera techniczna 34
      5.2.5. Sfera środowiskowa 35
   5.3. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w gminie Zagórów 37

6. Wyznaczenie obszarów rewitalizacji z uwzględnieniem partycypacji mieszkańców i zasobów lokalnych 40
6.1. Partycypacyjna ocena obszaru rewitalizacji 40
6.2. Obszar rewitalizacji gminy Zagórów 41
6.3. Charakterystyka obszaru rewitalizacji – problemy, potrzeby, potencjały i propozycje rozwiązań 43
7. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji) 45
7.1. Wizja obszaru rewitalizacji 45
7.2. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań 46
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne 48
9. Ramy finansowe 50
10. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko 52
11. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji 53
12. Wskaźniki realizacji 54
13. System wdrażania i monitorowania realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji 56
13.1. System realizacji programu rewitalizacji 56
13.2. System monitoringu 57
14. Spis tablic i rysunków 59

1. Wykaz pojęć i skrótów użytych w opracowaniu

ASOS – Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

FIO – Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020

FS – Fundusz Spójności

GUS – Główny Urząd Statystyczny,

JST – jednostka samorządu terytorialnego,

IZ WRPO 2014+ Instytucja Zarządzająca Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014-2020

KPO - krajowe programy operacyjne

LPR – Lokalny Program Rewitalizacji

PDK – Program Dziedzictwo Kulturowe

PE – Program Edukacja

POIiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

PRIK – Program Rozwój Infrastruktury Kultury

PZPWW - plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

RDOŚ –Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu,

SOOP – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych
SSW – Specjalna Strefa Włączenia

SWOT – strengths (silne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse) i threats (zagrożenia),

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu,

WPWIS - Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

WRPO 2014+ Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 - 2020

Pojęcia przedstawione poniżej, pochodzą z "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020", Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, z 3 lipca 2015 r.

Rewitalizacja – kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe),

integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno - funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej Gminy.

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt. 2, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni Gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30%

mieszkańców Gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojskowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Program rewitalizacji – inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

2. Wstęp

Niniejszy dokument zawiera analizę i diagnozę ukierunkowaną na wyznaczenia obszaru zdegradowanego (a dalszej kolejności obszaru rewitalizacji). Analiza i diagnoza przeprowadzona zostanie w oparciu o dane zastane: dokumenty urzędowe, bazy danych oraz zebrane opinie mieszkańców gminy Zagórów.

Diagnoza przeprowadzona zostanie dla całej gminy, jednocześnie odnosząc się do negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej oraz technicznej. Aby stwierdzić istnienie i określić zakres negatywnych zjawisk w każdej z ww. sfer stosuje się szereg wskaźników. Dobór tych wskaźników uzależniony jest nie tylko ich dostępnością, ale także ich adekwatnością do analizowanych zjawisk.

Głównym kryterium doboru wskaźników jest moc diagnostyczna zjawisk negatywnych specyficznych dla analizowanej gminy i jej wewnętrznych uwarunkowań.

Zarówno w „Wytycznych" (definicja stanu kryzysowego), jak i w ustawie o rewitalizacji (art. 9 ust. 1) określono zjawiska, które w szczególności powinny zostać poddane analizie w sferze społecznej. Użycie frazy „w szczególności" oznacza, że poza analizą wymienionych można badać występowanie również innych negatywnych zjawisk. Zróżnicowanie charakteru i skali zjawisk społecznych występujących w gminach uniemożliwia sformułowanie ich zamkniętego katalogu. Wybór powinien wynikać z ich natężenia w konkretnej gminie (np. depopulacja, problemy z uzależnieniami, poziom zdrowia, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych).

W prezentowanej diagnozie sytuacji w gminie Zagórów analizie poddane zostaną następujące wskaźniki ilustrujące wewnętrzne zróżnicowanie w gminie:

1. wskaźniki społeczne (liczba osób korzystających z pomocy społecznej, liczba osób pozostających bez pracy);
2. wskaźniki gospodarcze (poziom przedsiębiorczości w gminie);
3. wskaźniki przestrzenno-techniczne (poziom dekapitalizacji budownictwa mieszkaniowego, dostępność do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz gazowej);
4. wskaźniki środowiskowe (ludność korzystająca z oczyszczalni, występowanie substancji szkodliwych).

W pewnych przypadkach, zwłaszcza w odniesieniu do kwestii technicznych, konieczne było przyjmowanie wartości szacunkowych. Szacunków tych dokonywali jednak lokalni eksperci, co ogranicza zakres potencjalnych błędów.

LPR Gminy Zagorów na lata 2018-2023 został opracowany zgodnie z wymaganiami zawartymi w „Zasadach Programowania i Wsparcia Rewitalizacji w ramach WRPO 2014+"[1].

[1] Zasady zostały przyjęte przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego Uchwałą nr 2718/2016 w dniu 6 października 2016 roku.

3. Charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy Zagórów na tle regionu

3.1. Struktura demograficzna

Gminę Zagórów zamieszkuje aktualnie 9027 osób, z tego 6022 osoby to mieszkańcy wsi (Bank Danych Lokalnych, według stanu z połowy 2017 roku – 30 czerwca 2017 r.).

Struktura ludności w Gminie Zagórów aktualnie kształtuje się następująco:

Tabela 1. Struktura płci w Gminie Zagórów w latach 2013 – 2016

Rok	2013	2014	2015	2016
Ogółem	9131	9115	9086	9062
Mężczyźni	4572	4581	4558	4560
Kobiety	4559	4534	4528	4502
tym:				

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 2. Struktura wieku w Gminie Zagórów w latach 2013-2016

Rok	2013	2014	2015	2016
Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym	1848	1827	1795	1740
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	1480	1532	1537	1597
Liczba ludności w wieku produkcyjnym	5803	5756	5754	5725
Razem	9131	9115	9086	9062

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Zgodnie z danymi dostępnymi w ewidencji mieszkańców gminy Zagórów w dniu 31 grudnia 2017 roku gminę zamieszkiwało 8881 osób, z czego w mieście Zagórów 3015 osób. W rozdziale piątym, stanowiącym diagnozę gminy, w analizie uwzględniać będziemy dane pochodzące właśnie z tego źródła, gdyż tylko one pozwalają nam na dokonanie porównań pomiędzy wyróżnionymi podobszarami gminy.

3.2. Bezrobocie w Gminie Zagórów

Jednym z głównych czynników mających wpływ na rozwój społeczny i gospodarczy jest zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc pracy. Ich brak, lub ich niedostateczna jakość powoduje szereg niekorzystnych zjawisk o charakterze ekonomicznym i społecznym.

Bezrobocie jest podstawową przyczyną ubożenia społeczeństwa, a co za tym idzie: brakiem możliwości kształcenia młodzieży, generuje patologie społeczne, przestępczość, prowadzi do stopniowej pauperyzacji oraz wykluczenia całych grup społecznych.

Brak możliwości podjęcia zatrudnienia w swoim miejscu zamieszkania skutkuje depopulacją co uniemożliwia rozwój gospodarczy, poprzez zmniejszanie się zasobów siły roboczej i zmniejszenie popytu wewnętrznego. Na terenie Gminy Zagórów statystyka bezrobocia kształtuje się następująco:

Tabela 3. Liczba bezrobotnych w latach 2013-2016

Rok	Liczba bezrobotnych	
	Ogółem	w tym kobiety
2016	316	195
2015	392	212
2014	596	322
2013	782	412

Źródło : Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu.

Z punktu widzenia rynku pracy bardzo istotne znaczenia ma odsetek osób długotrwale bezrobotnych, czyli takich, które pozostają zarejestrowane jako bezrobotne przez okres ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 24 miesięcy (bez okresu odbywania stażu).

Tabela 4. Liczba długotrwale bezrobotnych w latach 2013-2016

Rok	Liczba bezrobotnych		
	Ogółem	w tym bezrobotni długotrwale	%
2016	316	130	41,2 %
2015	392	231	58,93 %
2014	596	406	68,12 %
2013	782	464	59,34 %

Źródło : Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu.

Równie istotny jak ilość osób długotrwale bezrobotnych, jest odsetek bezrobotnej młodzieży, w wieku do 25 roku życia.

Tabela 5. Bezrobotni do 25 roku życia

Rok	Liczba bezrobotnych		
	Ogółem	W tym osoby do 25 roku życia	%
2016	316	81	25,63 %
2015	392	97	24,74 %
2014	596	131	21,98 %
2013	782	221	28,26 %

(Źródło : Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu)

3.3. Opieka zdrowotna

Gmina Zagórów realizuje swoje zadania w tym zakresie poprzez zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej i niezbędne działania profilaktyczne. Na obszarze gminy działają następujące placówki służby zdrowia:

- „Salus s.c.” – przychodnia lekarska dysponująca czterema gabinetami lekarskimi

- Oddział zamiejscowy Poradni POZ w Zagórowie - Poradnia POZ w Zagórowie jest oddziałem zamiejscowym przychodni działającej przy Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Słupcy realizuje bezpłatne świadczenia zdrowotne na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Przychodnia zapewnia zarówno chorym pacjentom jak i osobom zdrowym, ciągły dostęp do świadczeń zdrowotnych w środowisku zamieszkania, w warunkach ambulatoryjnych i domowych. W poradni pracują lekarze specjaliści w tym pediatra.
- Przychodnia stomatologiczna „Dental s.c."
- Dostęp do leków na terenie gminy umożliwiają trzy apteki w Zagórowie oraz apteka w miejscowości Trąbczyn.

3.4. Kultura

Podstawowe znaczenie dla rozwoju kultury na terenie Gminy Zagórów ma Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Zagórowie obejmujący zasięgiem teren miasta i gminy. Inicjuje wydarzenia kulturalne i artystyczne. Wspiera organizowanie imprez plenerowych. Poprzez koła zainteresowań pracuje z dziećmi , młodzieżą i starszymi mieszkańcami.

W ramach MGOK funkcjonują:

- Orkiestra Reprezentacyjna Miasta Zagórów
- Chór 4 - głosowy "Cantabile"
- Chór męski "Quarta"
- Uniwersytet Trzeciego Wieku
- Klub Seniora
- zespoły wokalno – instrumentalne
- Kółka zainteresowań (muzyczne, plastyczne, taneczne, teatralne)
- Ognisko muzyczne
- Kino cyfrowe

Oprócz ośrodka kultury na obszarze gminy działa Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Zagórowie oraz jej Filia w Trąbczynie. W obu palcówkach prowadzona jest działalność kulturalno-oświatowa promująca książkę i czytelnictwo. Stałe formy pracy kulturalno-oświatowej obejmują :

- Lekcje biblioteczne,
- Wycieczki wprowadzające do biblioteki
- Gminny Konkurs Recytatorski dla Szkół Podstawowych i Gimnazjów
- Spotkania z pisarzami, dziennikarzami, regionalistami, ciekawymi ludźmi

- Wystawy książek i innych dokumentów
- Wystawy prac plastycznych
- Udział czytelników w konkursach literackich, plastycznych lokalnych oraz organizowanych przez Bibliotekę Powiatową w Słupcy i Wojewódzką Bibliotekę Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu
- Spotkania z mieszkańcami DPS w Zagórowie,
- Hasła i imprezy, inspirowane ważnymi rocznicami historycznymi i literackimi

Biblioteka uczestniczy w akcjach ogólnopolskich, m.in. :

- "Cała Polska czyta dzieciom",
- "Księgozbiór"
- "Tydzień Zakazanych Książek"

Biblioteka stanowi centrum informacyjno-kulturalne Miasta i Gminy Zagórów. Jest miejscem komunikacji informacyjnej, internetowej oraz komunikacji kulturalnej i artystycznej.

3.5. Sport

Na terenie Gminy Zagórów działają piłkarskie kluby sportowe „ZKS Zagórów" oraz Klub Sportowy ,,ORŁY'' Huta Łukomska. Na potrzeby swojej działalności wykorzystuje Miejski Stadion w Zagórowie o pojemności 700 miejsc siedzących. Aktualnie barwy klubu reprezentują drużyny seniorów i juniorów.

Ponadto, na terenie gminy działalność sportowa prowadzona jest przez koła Ludowych Zespołów Sportowych w miejscowościach: Bukowe, Kopojno, Oleśnica, Szetlewek, Trąbczyn oraz Zagórów. Powyższe kluby prowadzą działalność w oparciu o swoich członków rekrutujących się spośród uczniów, rodziców oraz kadry dydaktycznej placówek oświatowych działających na terenie Gminy Zagórów

3.6. Oświata

Zadania z zakresu oświaty realizowane są przez następujące placówki:

1. Szkoła Podstawowa im. Michała Okurzałego w Zagórowie
2. Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Zagórowie (do 31.08.2017 r.)
3. Szkoła Podstawowa im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Łukomiu
4. Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Unii Europejskiej w Trąbczynie (do 31.08.2017 r.)
5. Szkoła Podstawowa w Trąbczynie
6. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Braci Kostaneckich w Zagórowie.
7. Miejskie przedszkole samorządowe w Zagórowie

W roku 2016 do szkół podstawowych uczęszczało 599 uczniów, natomiast do szkół gimnazjalnych 262. Na jeden odział w szkołach podstawowych przypada 17 dzieci, natomiast w szkołach gimnazjalnych 22.

Pod opieką placówek wychowania przedszkolnego pozostawało 257 dzieci, Na terenie Gminy Zagórów nie funkcjonuje żłobek ani klub dziecięcy, brak jest także szkół ogólnokształcących dla dorosłych.

Tabela 6. Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku w 2016 r.

wiek	Liczba osób
0-2 lata	271
3 – 6 lat	365
7-12 lat	610
13-15 lat	274

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2017 r.

3.7. Pomoc społeczna

Zadania gminy z zakresu pomocy realizowane są przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagórowie. Dane statystyczne wskazują co prawda na poprawiające się warunki życia mieszkańców gminy, jednak dalej utrzymuje się stosunkowo duża ilość beneficjentów pomocy społecznej.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagórowie w ramach swojej działalności realizuje zadania wynikające z ustaw o pomocy społecznej, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o świadczeniach rodzinnych, o funduszu alimentacyjnym, o ochronie zdrowia psychicznego, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W 2016 roku pomocą MGOPS w Zagórowie objęte zostało 392 rodziny o łącznej liczbie członków 1131. Do głównych powodów udzielenia pomocy mieszkańcom gminy należało: ubóstwo, długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 7. Działania z zakresu pomocy społecznej w gminie Zagórów w latach 2013-2016

Liczba osób	2013	2014	2015	2016
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	1489	1428	1333	1131
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	453	443	435	392
Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej	16,30%	15,70%	14,70%	12,50%
Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	521	511	495	497

Źródło: bdl.stat.gov.pl

3.8. Dochody gospodarstw domowych

Gmina Zagórów nie dysponuje danymi statystycznymi na temat dochodów uzyskiwanych przez gospodarstwa domowe jej mieszkańców. Sytuację w tym zakresie pośrednio można opisać w odniesieniu do całego powiatu słupeckiego, w skład którego wchodzi Gmina Zagórów. Daje się tu zauważyć znacząca różnica w dochodach w stosunku do średniej dla całego województwa. Ponadto biorąc pod uwagę zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej, i jej znaczną dysproporcję

w stosunku do całego powiatu słupeckiego (7,9 % - powiat słupecki w 2016 r.; 12,5 % - Gmina Zagórów w 2016 r.) uznać można, że dochodowość ta będzie jeszcze niższa.

Tabela 8. Dochody gospodarstw domowych w latach 2013-2016

Jednostka terytorialna	ogółem				Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska = 100)			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
	zł	zł	zł	zł	%	%	%	%
Polska	3877,43	4003,99	4150,88	4290,52	100	100	100	100
Woj. Wielkopolskie	3515,31	3597,69	3728,52	3894,10	90,7	89,9	89,8	90,8
Powiat Słupecki	2951,09	3093,66	3171,47	3317,41	76,1	77,3	76,4	77,3

Źródło: bdl.stat.gov.pl

3.9. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy Zagórów najważniejszymi instytucjami odpowiadającymi za bezpieczeństwo publiczne są: straż pożarna oraz Policja.

W zakresie bezpieczeństwa pożarowego najważniejsze znaczenie ma Ochotnicza Straż Pożarna Zagórów, wchodząca w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Przy zagórowskiej straży działała orkiestra strażacka. OSP Zagórów jest jednostką typu S-3. Posiada jeden ciężki samochód ratowniczo -gaśniczy - Jelcz 422 GCBA 5/24 rok produkcji 1996r. Pozyskany został od PSP w Słupcy. Jeden średni samochód ratowniczo-gaśniczy - Mercedes Benz Atego 1329 GBA 2,5/24 z 2009r. oraz jeden lekki samochód operacyjny - Nissan Navara z 2007 r. kupiony w grudniu 2013 r., który ufundowany został przez strażaków, Urząd Miasta i Gminy w Zagórowie oraz lokalnych przedsiębiorców, dnia 1 lutego 2014 r., został poświęcony i oficjalnie przekazany jednostce.

Siedziba jednostki to budynek, w którym znajdują się garaże, a także Gminny Ośrodek Kultury.

Zagrożenia na terenie działań Ochotniczej Straży Pożarnej w Zagórowie to: pożary, wypadki komunikacyjne, z. powodziowe, z. infrastrukturą komunalną, z. meteorologiczne.

Na terenie Gminy Zagórów funkcjonują także jednostki OSP w miejscowościach: Anielewo, Augustynów, Bukowe, Drzewce, Huta Łukomska, Imielno, Kopojno, Łazińsk I, Łomów, Myszakówek, Nowa Wieś, Oleśnica, Osiny, Skokum , Stanisławów, Szetlew, Szetlewek, Trąbczyn, Wrąbczyn.

Za przeciwdziałanie przestępczości na terenie Gminy Zagórów odpowiada posterunek Policji.

Statystyki przestępczości na obszarze powiatu przedstawiają się następująco:

Liczba przestępstw stwierdzonych w gminie Zagórów

Jednostka terytorialna	Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych			
	2013	2014	2015	2016
Powiat słupecki	993	612	567	494
Gmina Zagórów	30	46	38	42

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Słupcy.

3.10. Organizacje pozarządowych w Gminie Zagórów

Na terenie Gminy Zagórów funkcjonują następujące organizacje pozarządowe:

- Międzyszkolny Ludowy Klub Sportowy "Zjednoczeni"

- Ochotnicze Straże Pożarne w: Anielewie, Augustynowie, Bukowym, Drzewcach, Hucie Łukomskiej, Imielnie, Kopojnie, Łazińsku, Łomowie, Myszakówku, Nowej Wsi, Oleśnicy, Osinach, Skokumiu, Stanisławowie, Szetlewku, Szetlewie, Trąbczynie, Wrąbczynie i w Zagórowie

- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym

- Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe Zagórów

- Stowarzyszenie „Klub Jeździecki” w Zagórowie

- Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych Wschodniej Wielkopolski

- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Trąbczynie

- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Zagórowskiej

- Uczniowski Klub Sportowy „IKRA” przy Szkole Podstawowej w Łukomiu

- Uczniowski Klub Sportowy “JUNIOR” przy ZSP w Zagórowie

- Uczniowski Klub Sportowy „PANDA” przy Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Zagórowie

- Uczniowski Klub Sportowy „TĘCZA” przy Zespole Szkolno-Gimnazjalnym w Trąbczynie

- Uczniowski Klub Sportowy „ZAGÓROWIANKA” przy Szkole Podstawowej w Zagórowie

- Zagórowski Klub Sportowy Zagórów F

- Fundacja Zagórowska Pro Memoria

- Polski Związek Wędkarski Koło Zagórów

- Koło Łowieckie nr 37 Gęgawa

- Klub Sportowy „ORŁY” Huta Łukomska

- Stowarzyszenie Razem Łatwiej

- Klub Sportów Walki Zagórów

Organizacje trzeciego sektora działające na obszarze gminy zdominowane są przez organizacje sportowe -UKS-y i LZS oraz Ochotnicze Straże Pożarne. Na terenie Gminy występuje ograniczona ilość organizacji zdolnych do realizacji zadań publicznych wykraczających poza tradycyjne ramy funkcjonowania OSP i klubów sportowych. Gmina Zagórów przyjmując program współpracy z organizacjami pozarządowymi jako priorytetowe uznaje:

1) Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży:

- Wspieranie aktywnego wypoczynku dzieci i młodzieży,

- Wspieranie ogólnopolskich akcji społecznych.

2) Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej:

- Wspieranie imprez rekreacyjnych i sportowych,

- Wspieranie organizacji i prowadzenie szkoleń sportowych uzdolnionej młodzieży uczestniczącej we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez okręgowe lub polskie związki sportowe.

3) Kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:

- Wzbogacenie życia kulturalnego poprzez organizowanie imprez kulturalnych, warsztatów artystycznych, konferencji, dyskusji, prelekcji, spotkań, konkursów

Mniejszości narodowe

Na terenie Gminy Zagórów nie występują mniejszości narodowe.

Identyfikacja problemów

1. Wysoki odsetek osób objętych systemem pomocy społecznej
2. Wysokie bezrobocie
3. Ograniczona ilość miejsc przedszkolnych
4. Brak żłobka
5. Ograniczone możliwości kształcenia na poziomie średnim ogólnokształcącym i zawodowym, brak szkół policealnych
6. Drobna przestępczość

3.11. Zagospodarowanie przestrzenne

Granice stref ochrony konserwatorskiej

Na terenie Gminy Zagórów występuje szereg obiektów o charakterze zabytkowym wpisanych do rejestru prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu.

Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zlokalizowanych na terenie Gminy Zagórów

Tabela 9. Obiekty zabytkowe na terenie gminy Zagórów

Lp.	Miejscowość	Zabytki
1.	Kopojno	zespół pałacowy, 1 poł. XIX, nr rej.: 1378 z 23.02.1973, obejmuje: - pałac - oficyna - spichlerz
2.	Łukom	park dworski, nr rej.: ks.2-I-2a/35/48 z 20.07.1949
3.	Trąbczyn	kościół par. pw. św. Stanisława, 1908, nr rej.: 384/126 z 2.09.1985 - plebania, k. XIX, 1910, nr rej.: j.w.
4.	Zagórów	- układ urbanistyczny, 1407-XX, nr rej.: 465/206 z 31.12.1991 - kościół par. pw. św.św. Piotra i Pawła, ul. Kościelna, XV, 1740-60, 1851, nr rej.: 767 z 13.11.1969 - plebania z otoczeniem, 1808, 1910, nr rej.: A/494/235 z 30.12.1993 - zespół kościoła ewangelickiego, ul. Konińska 4-6, nr rej.: 451/192 z 17.10.1990: - kościół, 1884 - pastorówka, 1938 - kantorówka, 1913 - cmentarz rzym.-kat., ul. Berdychów, 1 poł. XIX, nr rej.: 791/Wlkp/A z 19.04.2010 - dom, Mały Rynek 4/5, 1 poł. XIX, nr rej.: 768 z 13.11.1969

Źródło: Rejestr zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu.

Dla lokalnego dziedzictwa kulturowego szczególne znaczenie mają także takie zabytki jak: figura św. Jana Nepomucena zlokalizowana przy ulicy Mały Rynek w Zagórowie oraz obiekty umiejscowione w kościele parafialnym pw. Piotra I Pawła: rzeźba Chrystusa Frasobliwego (XVIII w.) oraz obraz opata ludzkiego (XVII w.)

Na terenie Gminy Zagórów występują także przebadane stanowiska archeologiczne (171 osad i 3 cmentarzyska). Najwcześniejsze ślady osadnictwa wskazują na epokę kamienia – mezolit i neolit. Dalszy rozwój osadnictwa trwał w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza. Odnajdywane są ślady kultury

przeworskiej i kultury łużyckiej. Stanowiska archeologiczne umiejscowione są przede wszystkim wzdłuż rzeki – Czarna Struga, w rejonie miejscowości: Olchowo, Skokum, na północny wschód od Kopojna, na wschód od Trąbczyna, w rejonie Stanisławowa i Szetlewka. Stanowiska archeologiczne zlokalizowano także na zachód i południe od Zagórowa, wzdłuż zachodniej granicy gminy , między miejscowościami : Adamierz i Myszakówek, w okolicach Koszelewskiej Łąki, Huty Łukomskiej, Łomowa oraz Grabiny.

Na terenie gminy Zagórów znajduje się także grodzisko pierścieniowate datowane na XI – XII w. znajdujące się na prawym brzegu Warty i wpisane do rejestru zabytków. Po wykonaniu niezbędnych badań mogą do nie go zostać wpisane także: osada mezolityczna w Tarszewie, osada w Szetlewku, cmentarzysko i osada w Kopojnie

3.12. Ochrona środowiska

Gmina Zagórów położona jest na obszarze mezoregionu Dolny Konińskiej. Jest to teren o zróżnicowanym ukształtowaniu. Jest to obszar zlewni rzeki Warty, a jej głównym dopływem na terenie gminy jest Czarna Struga. Oddziela ona Kotlinę Pyzderską od Równiny Rychwalskiej.

Różnica wysokości pomiędzy dnem doliny Warty a porośniętym lasem zespołem wydm w zachodniej części gminy wynosi około 25 m. W pradolinie występują 3 poziomy trasowe; główna typu erozyjnego, środkowa część stanowi dno Kotliny Pyzdrskiej oraz denna tworzy dno pradoliny. Pod względem budowy geologicznej obszar gminy Zagórów leży w obrębie jednostki geologicznej zwaną Niecką Szczecińsko – Łódzko – Miechowską. Nieckę tę budują skały wapienne górnej kredy, na której osadziły się warstwy trzeciorzędu. Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez gliny zwałowe szare i brązowe o zmiennej miąższości i głębokości występowania. Doliny rzeczne oraz liczne obniżenia terenu wypełniają holoceńskie piaski rzeczne, mady i torfy. Dla wód powierzchniowych podstawowe znaczenie ma rzeka Warta przepływająca przez północną część gminy i stanowiąca jej naturalną granicę, oraz jej dopływ Czarna Struga. Prowadzone w 2011 roku badania potencjału ekologicznego rzeki Warty na wysokości m. Pyzdry (WIOŚ 2011) zaklasyfikowały ją do III klasy pod względem biologicznym, klasy II pod względem fizykochemicznym i klasy II pod względem hydromorfologicznym. Na terenie gminy Zagórów występują 3 główne poziomy wód podziemnych; czwartorzędowy, trzeciorzędowy i kredowy. Najgłębszym i najzasobniejszym jest poziom kredy górnej. Z tego poziomu pobierana jest woda w Trąbczynie i Zagórowie. Zwierciadło wody o charakterze swobodnym zalega na głębokości od około 1 ,0 m do 5,0 m na tarasach wysokich. Pod północną częścią gminy znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 150 (Koło – Odra). Czwartorzędowy zbiornik pradoliny uformowany jest w wąskiej strefie rozciągniętej równoleżnikowo o długości ponad 200 km. Cały obszar objęty jest wysoką ochroną. Teren objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie leży w zasięgu zbiorników GZWP 150. Ogólna ocena jakości wód podziemnych wg jednolitych części wód podziemnych wg monitoringu w 2012 r określiła wody podziemne na terenie gminy Słupca punkt pomiarowy w Piotrowicach (najbliższy punkt) - klasa II.(WIOŚ Poznań).

Charakterystyczny dla gminy Zagórów jest duży, bo ponad 24 procentowy udział użytków zielonych i ponad 20 procentowy udział lasów oraz terenów zadrzewionych. Grunty orne zajmują około 48% ogólnej powierzchni gminy. Udział gleb wysokich klas bonitacyjnych jest znikomy. Większość tych gleb zajmuje płaskie powierzchnie równin sandrowych. Są to z reguły gleby bielicowe oraz brunatne właściwe.

Lasy i zadrzewienia oraz tereny zakrzewione zajmują łącznie ponad 20% powierzchni gminy. Duże kompleksy leśne zajmują zachodnią i południową część gminy. Największe powierzchnie zajmują lasy sosnowe, głównie bór świeży i suchy w różnych grupach wiekowych. Są to pozostałości Puszczy Pyzdrskiej. Podobnie jak większość kompleksów leśnych usytuowane są one na obszarach równin terasowych, zajmując zwłaszcza powierzchnie zwydmione. Znacznie mniejsze powierzchnie porastają siedliska boru mieszanego świeżego, zajmując obszar w zachodniej części gminy. W licznych obniżeniach oraz na terenach położonych w sąsiedztwie cieków dominują bory i lasy o siedliskach wilgotnych i podmokłych: bór wilgotny, bór mieszany, wilgotny ols. W drzewostanie obok sosny występuje głownie brzoza i świerk. Duże zespoły lasów państwowych uzupełniane są przez liczne lasy prywatne, głównie o funkcjach glebochronnych, parki podworskie, cmentarze, zadrzewienia śródpolne i przydrożne, zieleń towarzysząca ciekom itp., które stanowią naturalną bazę dla ukształtowania systemu powiązań przyrodniczo – ekologicznych, łączących użytkowane tereny równin z obszarem chronionego krajobrazu.

W północnej części gminy znajduje się Nadwarciański Park Krajobrazowy oraz tereny należące do systemu Natura 2000 „Dolina Środkowej Warty" PLB300002 i Ostoja Nadwarciańska PLH300009. Południową i zachodnią część gminy zajmuje Pyzdrski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Obszar gminy Zagórów objęty jest selektywna zbiórką odpadów komunalnych. W tym celu Gmina Zagórów w ramach projektu „Uporządkowanie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie subregionu konińskiego" przystąpiła do spółki Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Koninie.

Przy współdziałaniu ze Starostwem Powiatowym w Słupcy Gmina Zagórów prowadzi akcję usuwania azbestu oraz realizuje działania edukacyjne w placówkach oświatowych.

Gmina Zagórów dysponuje oczyszczalnią ścieków o przepustowości ok. 400 m3 na dobę oraz 4 stacjami uzdatniania wody (Kopojno, Łukom, Trąbczyn, Zagórów). Obszar gminy w 99 % pokryty jest siecią wodociągową, a kanalizacyjną w 34 %.

(Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wybranych terenów na obszarze gminy Zagórów – prognoza oddziaływania na środowisko- 2013 r.).

3.13. Infrastruktura techniczna

Sieć drogowa

Gmina Zagórów znajduje się w odległości ok. 10 km od autostrady A2 łączącej Poznań z Warszawą. Ponadto dysponuje lokalnymi i regionalnymi połączeniami autobusowymi. Najbliższa linia kolejowa, która łączy Poznań z Koninem, przebiega przez Słupcę. Na terenie gminy znajduje się 89,43 km dróg gminnych z tego 35,34 km to drogi utwardzone. Do dróg powiatowych na terenie gminy zalicza się 61,04 km, z czego 59,29 km dróg utwardzonych. Mieszkańcy gminy użytkują także 400 km dróg rolniczych – dojazdów do gospodarstw, pastwisk, pól, itp. (5,3 km dróg asfaltowych, 6 km dróg żużlowych, pozostałe to drogi gruntowe). W skład sieci drogowej wchodzi 8 mostów – dwa z pokładem drewnianym, jeden stalowy i pięć żelbetowych.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę, na terenie Gminy Zagórów są ujęcia głębinowe. Gmina dysponuje siecią wodociągową o długości 139,3 km (2013 r.) do której przyłączonych jest 100 % gospodarstw domowych. Aktualnie w gminie jest ok. 1840 przyłączy wodociągowych. Za gospodarkę wodnościekową odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej i Usług Wodnych w Zagórowie. Gmina dysponuje czterema hydroforniami i dwiema studniami głębinowymi, oraz oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną o zdolności przerobowej 400 m3 na dobę.

Sieć energetyczna i gazowa

Na terenie gminy funkcjonuje sieć energetyczna, która zapewnia pokrycie bieżącego zapotrzebowania na energię elektryczną. Na terenie gminy działa 5 elektrowni wiatrowych.

W gminie Zagórów nie ma sieci gazowej.

Sieć informatyczna i telefoniczna

Na terenie gminy działają dwie stacjonarne sieci telefoniczne: TP SA oraz „Tele- Net". Ponadto na terenie Zagórowa znajdują się przekaźniki telefonii komórkowej należące do Orange oraz Plus GSM.

Na terenie gminy występują problemy z uzyskaniem dostępu do stałych łącz internetowych typu SDI, oraz z dostępem do Neostrady

4. Powiązania programu rewitalizacji społecznej z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy Zagórów

4.1. Powiązania z gminnymi dokumentami strategicznymi

Zarządzanie strategiczne gminy Zagórów realizowane jest w oparciu o Strategię Rozwoju Gminy Zagórów na lata 2015-2022. Stanowi ona dokument o podstawowym znaczeniu dla wyznaczenia kierunków rozwoju gminy, przede wszystkim takich które pozwalają na wykorzystanie możliwości stwarzanych przez perspektywę finansową Unii Europejskiej na okres programowania 2014–2020.

Wizja zawarta w Strategii wyznacza podstawowy cel, który wyznacza ogólny kierunek działania całej Gminy Zagórów. Zgodnie z nim, jest to to przyjazne i atrakcyjne miejsce zamieszkania, pracy i odpoczynku. Świadomie kształtowana przestrzeń publiczna charakteryzuje się dbałością o walory estetyczne i użytkowe. Rozwinięty rynek pracy tworzony jest przez lokalnych i napływających inwestorów, którzy pozostając w harmonii z cennym przyrodniczo obszarem, prowadzą nieuciążliwą działalność gospodarczą i wyróżniają się swoją działalnością na tle kraju. Nowoczesna infrastruktura w połączeniu z zaangażowaniem władz w działalność na rzecz rozwoju gminy wzmacnia aktywną społeczność lokalną otwartą na wyzwania nowoczesnego świata. Jednocześnie niniejszy LPR stanowi jedno z narzędzi do osiągnięcia celów operacyjnych zawartych w Strategii. Należą do nich

CEL 1. Aktywny kapitał ludzki

1.1. Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej Mieszkańców

1.1.1. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców gminy

1.1.6. Aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie

CEL 2. Rozwinięta infrastruktura

2.4. Poprawa ładu przestrzennego

2.4.7. Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych budynków użyteczności publicznej

Dokumentem w oparciu, o który prowadzona jest polityka społeczna Gminy Zagórów jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Zagórów na lata 2015-2021. W tym zakresie misją Gminy Zagórów jest zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia i usług publicznych w oparciu o działania służące włączeniu społecznemu, poprawę dostępu do usług społecznych oraz integrację społeczności Gminy jako całości.

Niniejszy LPR jest zgodny z następującymi celami wyznaczonymi przez Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Cel strategiczny 1 - Poprawa jakości życia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel operacyjny 1.1 - Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy

Cele szczegółowe:

1.1.2. Popularyzacja i rozwój narzędzi ekonomii społecznej

Działania :

- inicjowanie i udział w projektach mających na celu rozwój ekonomii społecznej, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej

Cel strategiczny 2 - Poprawa dostępności usług społecznych dla mieszkańców gminy

Cel operacyjny 2.1 - Wsparcie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży

Działania:

- wsparcie działań na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej
- wsparcie i rozwój działań profilaktycznych, edukacyjnych i wyrównawczych służących poprawie społecznego funkcjonowania dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
- inicjowanie i udział w projektach mających na celu wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych

- współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz dzieci i młodzieży

Cel operacyjny 2.3 - Wsparcie i rozwój usług kierowanych do osób niepełnosprawnych

Cel szczegółowy 2.3.1 - Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych

Działania:

- upowszechnianie wiedzy na temat oferty usług aktywizacyjnych kierowanych do osób niepełnosprawnych
- organizacja i wsparcie przedsięwzięć edukacyjnych, integracyjnych, sportowych i kulturalnych z udziałem osób niepełnosprawnych
- inicjowanie i udział w projektach mających na celu aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych

Cel strategiczny 3 - Integracja społeczności lokalnej.

Cel operacyjny 3.2 **-** Wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnej

Cel szczegółowy 3.2.2 **-** Rozwój współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność w obszarze pożytku publicznego

Działania:

- budowanie i umacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych
- zachęcanie organizacji pozarządowych do zintensyfikowania zaangażowania w rozwiązywanie problemów społecznych w gminie
- inicjowanie i udział w projektach mających na celu pobudzanie aktywności obywatelskiej, w tym w projektach finansowanych z funduszy unijnych
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz wzmacniania aktywności obywatelskiej

4.2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatowym

Założenia niniejszego LPR pozostają w zgodności także z kierunkami działania wyznaczonymi przez **Strategię Rozwoju Powiatu Słupeckiego na lata 2014 – 2020**.

Kierunek strategiczny XI - XI. Podniesienie poziomu życia mieszkańców w sferze społecznej

Cel 29. Zapewnienie wsparcia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej

Działania:

- Organizacja pomocy społecznej w powiązaniu z aktywizacją zawodową i integracją społeczną (współpraca jednostek samorządu terytorialnego z powiatowym urzędem pracy, a także poradniami psychologicznymi)

- Wsparcie dzieci i młodzieży w trudnej sytuacji materialnej i społecznej za pomocą terapii środowiskowej oraz organizacji zajęć pozalekcyjnych w ramach współpracy z o środkami pomocy społecznej i jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi, z wykorzystaniem funduszy zewnętrznych

4.3. Spójność z regionalnymi i krajowymi dokumentami strategicznymi

Strategia Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Celem Generalnym Strategii Województwa Wielkopolskiego jest poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców. Założeniu temu odpowiadają także założenia niniejszego LPR, które są zgodne z następującymi celami ww. dokumentu.

Cel strategiczny 4. Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego

- Cel operacyjny 4.3. Rozwój usług socjalnych
- Cel operacyjny 4.5 Ograniczenie skali patologii oraz wykluczeń społecznych
- Cel operacyjny 4.6. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego

Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020

Podstawowe zasady działania samorządu województwa w zakresie polityki społecznej wyraża misja strategii, zgodnie z którą ma ona być oparta na regule „3 W", czyli wrażliwości, wyobraźni i współuczestnictwa. Zakłada rezygnację z polityki reaktywnej na rzecz działań profilaktycznych. Ma umożliwiać wzmacnianie działań służących wyrównywaniu potencjału i zasobów społecznych obszaru oraz wzmacnianiu zaradności obywateli. Celem strategii jest także poszerzanie sfer aktywności społecznej oraz udziału obywateli w tworzeniu i realizacji polityki społecznej.

Priorytety strategiczne rozpisane zostały na cele operacyjne i zadania adresowane min. do osób z ograniczeniem sprawności oraz osób z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego

Cele LPR odpowiadają następującym priorytetom strategicznym Strategii:

I – Wielkopolska równych szans i możliwości

- Cel operacyjny 2 - WYRÓWNYWANIE RÓŻNIC W ROZWOJU SPOŁECZNYM WOJEWÓDZTWA
  Zadania:
  a. Integrowanie na poziomie województwa społecznych programów europejskich/krajowych rodzajowo przynależnych do sfery polityki społecznej (integracja i spójność społeczna, rozwiązywanie problemów społecznych, wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu).
  b. Podjęcie inicjatyw służących łączeniu programów/usług świadczonych przez zróżnicowane podmioty działające w obszarze polityki społecznej.
  f. Wspieranie rozwoju infrastruktury społecznej
  I. Promowanie/wspieranie programów o cechach innowacyjnych i eksperymentalnych w polityce społecznej

L. Inicjowanie/promowanie/wspieranie współpracy międzysektorowej i wewnątrzregionalnej w polityce i pomocy społecznej – w tym także inicjowanie/uruchamianie partnerstw podmiotów publicznych, publiczno-prywatnych oraz porozumień samorządów lokalnych.

- Cel operacyjny 17. USUWANIE I/LUB OGRANICZANIE BARIER SPOŁECZNYCH I ARCHITEKTONICZNYCH UTRUDNIAJĄCYCH FUNKCJONOWANIE OSÓB Z OGRANICZENIEM SPRAWNOŚCI.

  Zadania:

  c. Inicjowanie/wspieranie programów sprzyjających racjonalizowaniu postaw społecznych wobec osób z ograniczeniem sprawności i uzyskiwaniu aprobaty społecznej dla wsparcia społecznej tej kategorii obywateli – punkt wyjścia: badania postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych).

  d. Promowanie/wspieranie działań i programów sprzyjających zmianie obrazu osób niepełnosprawnych w świadomości społecznej (media, szkoła, pracodawcy, organizacje pozarządowe) - przygotowanie i realizacja kampanii edukacyjno-informacyjnych na rzecz zmiany stereotypowych wyobrażeń na temat niepełnosprawności i uprzedzeń wobec ludzi niepełnosprawnych

- Cel operacyjny 19 - ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I ZASOBÓW SPOŁECZNYCH SPRZYJAJĄCYCH ZARADNOŚCI I SAMODZIELNOŚCI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OPIEKUNÓW

  Zadania:

  a. Podjęcie działań zmierzających do opracowania i budowy kompleksowego, interdyscyplinarnego programu rehabilitacji społecznej dla niepełnosprawnych (współpraca z instytucjami naukowymi, ekspertami i organizacjami pozarządowymi).

  b. Promowanie/wspieranie przedsięwzięć zwiększających uczestnictwo osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego - inspirowanie/organizowanie/wspieranie działań stymulujących integracyjne kontakty dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z rówieśnikami.

  c. Inicjowanie/kontynuowanie/wspieranie partnerskiej współpracy władz publicznych z organizacjami pozarządowymi, sektorem prywatnym i innymi partnerami społecznymi służącej tworzeniu środowiska przyjaznego osobom z ograniczeniami sprawności.

II – Zdrowi Wielkopolanie

- Cel operacyjny 11 - ROZWIJANIE PROGRAMÓW SŁUŻĄCYCH UTRZYMANIU KONDYCJI PSYCHOFIZYCZNEJ ORAZ WZMACNIAJĄCYCH EFEKTY REHABILITACJI OSÓB Z OGRANICZENIEM SPRAWNOŚCI.

  Zadania:

  a. Promowanie/wspieranie przedsięwzięć mających na celu rozwijanie sieci usług wspierających osoby niepełnosprawne w domu

  b. Wspieranie rodziny i opiekunów osób przewlekle chorujących i/lub niepełnosprawnych

III – Bezpieczna Wielkopolska (bezpieczeństwo publiczne i socjalne)

- Cel operacyjny 8- POMIAR I ELIMINOWANIE BARIER SPOŁECZNYCH GENERUJĄCYCH WYKLUCZENIE SPOŁECZNE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

  Zadania:

b. Tworzenie/wdrażanie programów służących budowie systemu wczesnej sygnalizacji i wczesnej interwencji zagrożeń w obszarach wysokiego ryzyka socjalnego oraz bezradności wśród osób z ograniczeniem sprawności i ich rodzin

Strategia Rozwoju Kraju 2020

LPR odpowiada następującym założeniom Strategii Rozwoju Kraju:

OBSZAR STRATEGICZNY I. SPRAWNE I EFEKTYWNE PAŃSTWO

Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela

I.3.2. Rozwój kapitału społecznego

OBSZAR STRATEGICZNY II. KONKURENCYJNA GOSPODARKA

Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego

II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej

OBSZAR STRATEGICZNY III. SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA I TERYTORIALNA

Cel III.1. Integracja społeczna

III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych

III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020

Cele niniejszego LPR są zgodne z następującymi kierunkami wyznaczonymi przez Strategię Rozwoju Regionalnego na lata 2010 – 2020

2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe:

2.2.1 – Usługi edukacyjne i szkoleniowe

2.2.2. – Usługi medyczne

2.2.4 – Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska

2.2.5 – Usługi kulturalne

2.3 – Rewitalizacja i restrukturyzacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno – gospodarcze

5. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Zagórów

5.1. Metodologia diagnozy na potrzeby rewitalizacji

Diagnoza zjawisk kryzysowych ma na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Metodyka została stworzona z wykorzystaniem założeń zawartych w zaktualizowanych *„Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020",* Ministerstwa Rozwoju z 2 sierpnia 2016 roku oraz *„Zasad programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+"* z marca 2016 roku. Wytyczne i zasady nie wskazują jednoznacznie ścieżki jaką należy podjąć, aby wykonać diagnozę, nie wprowadzają również jej sztywnych ram, dlatego też metodyka diagnozy musi zostać dostosowana oraz dobrana do warunków panujących w danej gminie.

Przyjętą diagnozę można podzielić na kilka etapów, które zostaną scharakteryzowane poniżej:

- Ocena jakościowa Gminy oraz możliwości zbierania danych,
- Zbieranie danych,
- Wstępne naniesienie danych na mapy,
- Podział Gminy na podobszary,
- Agregacja danych do podobszarów,
- Naniesienie danych na mapy,
- Nałożenie (sumowanie) problemów,
- Analiza danych oraz wyników analiz.

Ocena jakościowa Gminy

Pierwszym krokiem była analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych Gminy oraz systemu drogowego, ewentualnie podziału Gminy na miejscowości/ dzielnice/ osiedla. Kluczowym na tym etapie było wyodrębnienie stref, które w naturalny sposób dzielą Gminę, zwrócenie uwagi na tereny mieszkaniowe, obszary niezamieszkałe oraz drogi przecinające kilka potencjalnych obszarów. Krok ten jest bardzo ważny dlatego, że umożliwił odpowiednie zbieranie danych. W Gminie Zagórów występuje naturalny podział na miejscowości/ sołectwa. Miasto Zagórów przeważa pod względem liczby ludności, dlatego – we wstępnej analizie - jako naturalne jednostki przestrzenne uznano kwartały miasta.

Zbieranie danych

Po wykonaniu wstępnej oceny przystąpiono do zebrania danych. Głównym ich źródłem były dane Urzędu Miejskiego w Zagórowie, jednostek podległych, Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji oraz Powiatowego Urzędu Pracy. Dane zbierano z dokładnością do ulic w celu ochrony danych osobowych. Dane posegregowano i zgromadzono w formie arkusza kalkulacyjnego, aby umożliwić wygodne operowanie nimi w dalszych etapach.

Wstępne naniesienie danych na mapy

Krok ten miał na celu wizualizację głównych problemów społecznych na poszczególnych ulicach. Pozwoliło to na wstępną przestrzenną ocenę skali oraz rozprzestrzenienia obszarów problemowych oraz zapobiegło to uniknięciu błędów na kolejnym etapie polegającym na przeprowadzaniu linii podziału podobszarów jedynie w oparciu o uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne.

Agregacja danych do podobszarów

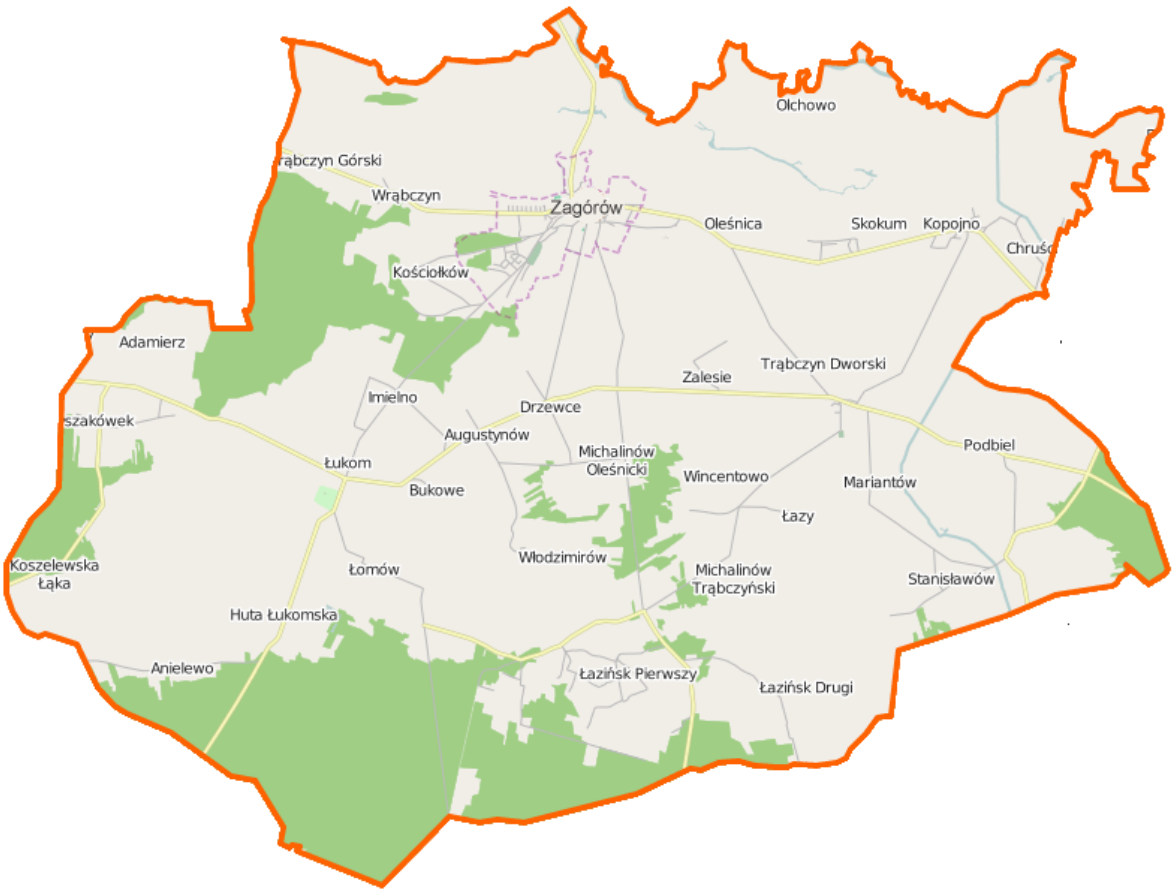
Do podziału na podobszary wykorzystano jednostki pomocnicze – sołectwa oraz inne miejscowości wykazujące odrębność.

Analiza układu przestrzennego wyodrębnionych jednostek z już istniejącymi podziałami wskazała na funkcjonalną spójność podziału gminy na okręgi wyborcze w wyborach do rady miejskiej. Pozwoliło to na przyjęcie podziału gminy na wiejskie jednostki urbanistyczne oraz kwartały miejskie zgodnie z podziałem na 15 okręgów wyborczych. Pierwszych pięć jednostek to kwartały miejskie w Zagórowie, zaś kolejne 10 dotyczą obszarów wiejskich.

Tabela 10. Podział gminy Zagórów na jednostki urbanistyczne

Nr	Obszar jednostki analitycznej	Liczba mieszkańców
Kwartały miejskie w Zagórowie		
1	Konińska, Kolejowa, Dojazdowa, Targowa, Lidmanowskiego, Rolna, Przemysłowa	633
2	Duży Rynek, Średnia, Krótka, Kościuszki, Plac POW, Wojska Polskiego, Kaliska, Polna, Mały Rynek, Kilińskiego, Zdrojowa, Rybacka, Krzywa	575
3	Plac Szkolny, Nowa, Dolna, Zielona, Berdychów, Gajowa, Zacisze, Okólna, Słupecka, Ogrodowa, Łąkowa, Wymysłów, Kościelna, Próżna, Wąska	604
4	Szubianki, Kasztanowa, Lipowa, Klonowa, Brzozowa, Wierzbowa, Dębowa, Sosnowa, Akacjowa, Świerkowa, Topolowa	669
5	Pyzderska, Cmentarna, Górna, Stodolna, Leśna, Wzgórze, Sadowa, Kwiatowa, Wiatrakowa, Wiklinowa, Torfowa, Wodna, Solna, Rzeczna, Widokowa	534
Obszary wiejskie		
6	Kopojno	495
7	Oleśnica, Skokum	742
8	Wrąbczyn, Kościołków	496
9	Drzewce, Augustynów, Michalinów Oleśnicki	649
10	Trąbczyn, Nowa Wieś, Zalesie, Mariantów	594
11	Stanisławów, Szetlew, Szetlewek	551
12	Łazińsk Pierwszy, Łazińsk Drugi, Michalinów Trąbczyński, Osiny,Łazy	671
13	Imielno, Bukowe, Łukom	715
14	Anielewo, Grądzeń, Łomów, Huta Łukomska	416
15	Adamierz, Koszelewska Łąka, Myszakówek	537

Źródło: Uchwała Nr XII/143/2012 Rady Miejskiej Zagórowa z dnia 22 czerwca 2012 r.

Rysunek 1. Gmina Zagórów

Źródło: wikipedia.org

5.2. Analiza wewnętrznego zróżnicowania gminy ze względu na występowanie zjawisk kryzysowych w głównych sferach funkcjonalnych: analiza ilościowa

Do analiz diagnostycznych wykorzystane zostały mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań gminy Zagórów. Wybór konkretnych mierników i wskaźników wynikał z ich dostępności, a przede wszystkim poprawności metodologicznej, umożliwiającej porównanie natężenia występowania obserwowanych zjawisk w wyodrębnionych jednostkach analityczno-przestrzennych.

Analizowane wskaźniki odnosiły się do sfery społecznej (liczba osób korzystających z pomocy społecznej, osoby bezrobotne, niekorzystne zjawiska demograficzne), gospodarczej (liczba podmiotów gospodarczych), obywatelskiej (frekwencja wyborcza), technicznej oraz środowiskowej.

5.2.1. Sfera społeczna

Zasadniczym celem rewitalizacji jest wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe obejmujące przede wszystkim kwestie społeczne oraz kwestie ze sfery gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej. Sfera społeczna występuje więc jako warunek podstawowy, zaś pozostałe sfery w sposób alternatywny.

W analizie sfery społecznej skupimy się na trzech zasadniczych wskaźnikach syntetyzujących problemy niedostosowania działań mieszkańców w stosunku do ich potrzeb, zwłaszcza egzystencjalnych.

Bardzo ważne znaczenie ma skala korzystania z narzędzi pomocy społecznej w gminie. Udzielenie jakiegokolwiek świadczenia z zakresu pomocy społecznej oznacza występowanie sytuacji dysfunkcjonalnej, kryzysowej dla mieszkańca gminy i jego rodziny. Skala i poziom tego rodzaju świadczeń w społeczności lokalnej jest bardzo dobrym wskaźnikiem występujących problemów bytowych, które bezpośrednio rzutują na pozostałe sfery życia: wychowawcze, socjalizujące, emocjonalne, kulturowe.

Drugim istotnym problemem społecznym określającym sytuację kryzysową analizowanej jednostki urbanistycznej jest bezrobocie. Także tutaj skala bezrobocia stanowi bardzo dobry wskaźnik sytuacji materialnej analizowanej wspólnoty terytorialnej. Poziom bezrobocia określa nie tylko ograniczenie dostępności środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, ale także na jej ogólny stan. Ponadto występowanie obok siebie wielu rodzin w podobnej kryzysowej sytuacji wzmacnia brak aktywności, wpływa na apatię i społeczną anomię. Dość często prowadzi do wielopokoleniowego bezrobocia.

Szczegółowe dane zaprezentowano w tabeli nr 2.

Tabela 11. Analiza zróżnicowania w sferze społecznej

L.p.	Miejscowość/kwartał	liczba mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców	Liczba korzystających z pomocy społecznej do ogółu mieszkańców
1	**Zagórów 1:** Konińska, Kolejowa, Dojazdowa, Targowa, Lidmanowskiego, Rolna, Przemysłowa	633	9	38	1,4%	6,0%

L.p.	Miejscowość/kwartał	liczba mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców	Liczba korzystających z pomocy społecznej do ogółu mieszkańców
2	**Zagórów 2:** Duży Rynek, Średnia, Krótka, Kościuszki, Plac POW, Wojska Polskiego, Kaliska, Polna, Mały Rynek, Kilińskiego, Zdrojowa, Rybacka, Krzywa	575	21	48	3,7%	8,3%
3	**Zagórów 3:** Plac Szkolny, Nowa, Dolna, Zielona, Berdychów, Gajowa, Zacisze, Okólna, Słupecka, Ogrodowa, Łąkowa, Wymysłów, Kościelna, Próżna, Wąska	604	17	67	2,8%	11,1%
4	**Zagórów 4:** Szubianki, Kasztanowa, Lipowa, Klonowa, Brzozowa, Wierzbowa, Dębowa, Sosnowa, Akacjowa, Świerkowa, Topolowa	669	21	42	3,1%	6,3%
5	**Zagórów 5:** Pyzderska, Cmentarna, Górna, Stodolna, Leśna, Wzgórze, Sadowa, Kwiatowa, Wiatrakowa, Wiklinowa, Torfowa, Wodna, Solna, Rzeczna, Widokowa	534	17	27	3,2%	5,1%
6	Kopojno	495	17	22	3,4%	4,4%
7	Oleśnica, Skokum	742	22	37	3,0%	5,0%
8	Wrąbczyn, Kościołków	496	9	27	1,8%	5,4%
9	Drzewce, Augustynów, Michalinów Oleśnicki	649	30	47	4,6%	7,2%
10	Trąbczyn, Nowa Wieś, Zalesie,Mariantów	594	27	68	4,5%	11,4%
11	Stanisławów, Szetlew, Szetlewek	551	12	30	2,2%	5,4%
12	Łazińsk Pierwszy, Łazińsk Drugi, Michalinów Trąbczyński, Osiny, Łazy	671	22	124	3,3%	18,5%
13	Imielno, Bukowe, Łukom	715	30	65	4,2%	9,1%
14	Anielewo, Grądzeń, Łomów, Huta Łukomska	416	14	117	3,4%	28,1%
15	Adamierz, Koszelewska Łąka, Myszakówek	537	19	104	3,5%	19,4%
	Razem gmina Zagórów	8881	287	863	3,2%	10,1%

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych OPS w Zagórowie i PUP w Słupcy (stan na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Liczba osób pozostających bez pracy w stosunku do wszystkich mieszkańców gminy na koniec 2017 roku wynosiła 3,2%, co świadczy o zróżnicowanym rynku pracy w gminie. Powyżej średniej w gminie bezrobocie występowało w 8 obszarach analitycznych, w tym w jednym miejskim i w 7 wiejskich. Poziom zróżnicowania bezrobocia w gminie nie był jednak wysoki, gdyż różnica pomiędzy obszarem

o najniższym i najwyższym bezrobociu wyniósł 3,3% (różnica między I kwartałem w Zagórowie a IX obszarem wiejskim obejmującym Drzewce, Augustynów i Michalinów Oleśnicki).

Większe zróżnicowanie pomiędzy jednostkami analityczno-przestrzennymi występuje w przypadku skali udzielanej pomocy społecznej. Zakres pomocy społecznej zawiera się od 4,4% beneficjentów pomocy społecznej w Kopojnie (6 obszar przestrzenny), a zgrupowanym w 14 obszarze Anielewem, Grądzeniem, Łomowem i Hutą Łukomską, gdzie pomocą społeczną objętych jest 28,1% mieszkańców. Powyżej średniej gminnej pozostaje 5 jednostek analityczno-przestrzennych: jeden kwartał miejski i cztery obszary wiejskie.

Trzeci wymiar diagnozy sytuacji społecznej w gminie dotyczy sytuacji demograficznej. Jest to ważny element oceny sytuacji, gdyż obszary wiejskie i małomiasteczkowe są w sposób szczególny narażone na wyludnienie. Świadczą o tym choćby dane dotyczące spadającej liczby ludności gminy zamieszczone w rozdziale 3.1.

Tabela 12. Podstawowe dane dotyczące wieku mieszkańców gminy Zagorów (31 XII 2017)

L.p.	Kwartał miejski/obszar wiejski	liczba mieszkańców	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku poprodukcyjnym	dzieci w wieku przed-szkolnym	dzieci w wieku szkolnym	odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	odsetek dzieci w wieku przedszkolnym	odsetek dzieci w wieku szkolnym
1	Zagórów 1	633	107	160	13	86	16,9%	25,3%	2,1%	13,6%
2	Zagórów 2	575	90	116	16	65	15,7%	20,2%	2,8%	11,3%
3	Zagórów 3	604	132	92	26	108	21,9%	15,2%	4,3%	17,9%
4	Zagórów 4	669	140	62	25	96	20,9%	9,3%	3,7%	14,3%
5	Zagórów 5	534	79	105	12	60	14,8%	19,7%	2,2%	11,2%
6	Kopojno	495	91	111	7	78	18,4%	22,4%	1,4%	15,8%
7	Oleśnica, Skokum	742	130	132	17	107	17,5%	17,8%	2,3%	14,4%
8	Wrąbczyn, Kościołków	496	88	80	12	60	17,7%	16,1%	2,4%	12,1%
9	Drzewce, Augustynów, Michalinów Oleśnicki	649	135	101	23	111	20,8%	15,6%	3,5%	17,1%
10	Trąbczyn, Nowa Wieś, Zalesie, Mariantów	594	112	125	21	80	18,9%	21,0%	3,5%	13,5%
11	Stanisławów, Szetlew, Szetlewek	551	90	111	18	61	16,3%	20,1%	3,3%	11,1%
12	Łazińsk Pierwszy, Łazińsk Drugi, Michalinów Trąbczyński, Osiny,Łazy	671	122	116	16	92	18,2%	17,3%	2,4%	13,7%
13	Imielno, Bukowe, Łukom	715	149	96	23	116	20,8%	13,4%	3,2%	16,2%
14	Anielewo, Grądzeń, Łomów, Huta Łukomska	416	101	68	18	73	24,3%	16,3%	4,3%	17,5%
15	Adamierz, Koszelewska Łąka, Myszakówek	537	125	87	22	103	23,3%	16,2%	4,1%	19,2%
	Razem w gminie	8881	1691	1562	269	1296	19,0%	17,6%	3,0%	14,6%

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Miasta Zagórów.

Z punktu widzenia rozwoju lokalnych zbiorowości wskaźnikiem najsilniej obciążającym możliwości rozwoju jest odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. Średnio w gminie wynosi on 17,06%. Wyższe wskaźniki dotyczą 3 kwartałów miejskich oraz 4 obszarów wiejskich.

5.2.2. Frekwencja wyborcza

Wskaźnikiem aktywności społecznej jest także frekwencja wyborcza. Frekwencja w wyborach samorządowych do Rady Miasta w 2014 roku była wyższa niż średnio w kraju (47,43%) oraz regionie (47,2%) i wynosiła 51,6 %.

Tabela 13. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych do Rady Miasta Zagórów w 2014 roku

L.p.	Miejscowość/kwartał	Liczba uprawnionych do głosowania	Liczba wydanych kart	Frekwencja wyborcza
1	Zagórów 1	454	259	57,0%
2	Zagórów 2	487	238	48,9%
3	Zagórów 3	443	225	50,8%
4	Zagórów 4	507	227	44,8%
5	Zagórów 5	463	204	44,1%
6	Kopojno	437	205	46,9%
7	Oleśnica, Skokum	596	322	54,0%
8	Wrąbczyn, Kościołków	383	175	45,7%
9	Drzewce, Augustynów, Michalinów Oleśnicki	519	284	54,7%
10	Trąbczyn, Nowa Wieś, Zalesie, Mariantów	613	365	59,5%
11	Stanisławów, Szetlew, Szetlewek	459	288	62,7%
12	Łazińsk Pierwszy, Łazińsk Drugi, Michalinów Trąbczyński, Osiny,Łazy	536	259	48,3%
13	Imielno, Bukowe, Łukom	537	257	47,9%
14	Anielewo, Grądzeń, Łomów, Huta Łukomska	323	176	54,5%
15	Adamierz, Koszelewska Łąka, Myszakówek	396	209	52,8%
	Razem w gminie	7153	3693	51,6%

Źródło: pkw.gov.pl.

Poniżej średniej frekwencji w gminie była frekwencja w 8 obwodach wyborczych: 4 miejskich i 4 wiejskich.

Rekordową frekwencję odnotowano w 11 obwodzie wyborczym obejmującym Stanisławów, Szetlew i Szetlewek. Łącznie w wyborach z tego okręgu uczestniczyło 62,7% wyborców. Wskaźnik najniższy dotyczył 5 okręgu wyborczego w Zagórowie, gdzie do głosowania przystąpiło 44,1% uprawnionych wyborców.

5.2.3. Sfera gospodarcza

Możliwość porównywania danych gospodarczych jest ograniczona względami tajemnicy statystycznej. Oznacza to, że nie są dostępne informacje o podmiotach gospodarczych, jeśli w rezultacie udostępnienia tych danych możliwe będzie ich zidentyfikowanie, a w dalszej kolejności działanie na ich szkodę i stosowanie nieuczciwej konkurencji.

W określeniu aktywności gospodarczej mieszkańców określonego obszaru pozostają pomocne dwie ogólnodostępne bazy podmiotów gospodarczych: baza przedsiębiorców KRS oraz baza osób wykonujących działalność gospodarczą CEIDG. Ponadto, mniej aktualna, dostępna jest prowadzona przez GUS baza firm w systemie REGON. Zgodnie z ewidencją bazy REGON, według stanu z 31 grudnia 2016 roku, w gminie Zagórów funkcjonowało 652 firmy.

Jednak według dwóch wcześniej wskazanych baz, w gminie Zagórów funkcjonowało 26 przedsiębiorstw zarejestrowanych w KRS-ie i 340 w ewidencji przedsiębiorców Gminy Zagórów.

Tabela 14. Przedsiębiorstwa działające w gminie Zagórów występujące w rejestrze przedsiębiorców (KRS)

Nazwa	*Miejscowość*
SPÓŁDZIELNIA PRACY MOTORYZACYJNO-METALOWA W ZAGÓROWIE	*ZAGÓRÓW*
OŚRODEK PROJEKTOWO-BADAWCZY I REALIZACJI KONSTRUKCJI STALOWYCH "KONS-STAL-MOL" SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ W LIKWIDACJI	*ZAGÓRÓW*
BANK SPÓŁDZIELCZY W ZAGÓROWIE	*ZAGÓRÓW*
GMINNA SPÓŁDZIELNIA "SAMOPOMOC CHŁOPSKA" W ZAGÓROWIE	*ZAGÓRÓW*
SPÓŁDZIELNIA KÓŁEK ROLNICZYCH	*ZAGÓRÓW*
"RODEX INTERNATIONAL" SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	*TRĄBCZYN*
REGIONALNY ZWIĄZEK HODOWCÓW I PRODUCENTÓW OWIEC W KONINIE Z SIEDZIBĄ W ZAGÓROWIE	*ZAGÓRÓW*
POKER-OIL SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	*ZAGÓRÓW*
SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA "RAZEM" W ZAGÓROWIE	*ZAGÓRÓW*
ROBOTY ZIEMNE I INSTALACYJNE JAKUBOWSKA SPÓŁKA JAWNA	*DRZEWCE*
SPÓŁDZIELNIA PRODUCENTÓW TRZODY "COMBER"	*WRĄBCZYN*
"WOJMARPLAST-AGRO" SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	*ZAGÓRÓW*
AZUBI POLSKA SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	*KOŚCIOŁKÓW*
SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA W ZAGÓROWIE	*ZAGÓRÓW*
NIERUCHOMOŚCI MIESZKANIOWE SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	*SZETLEWEK*
BEMAR PRZESPOLEWSKI & RADNIECKI SPÓŁKA JAWNA	*DRZEWCE*
RAFPOL-SPED SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	*DRZEWCE*
TRADYCJA MICHALAK SPÓŁKA JAWNA	*ZAGÓRÓW*
ROBOTY ZIEMNE I INSTALACYJNE "JAKUBOWSKI" SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	*DRZEWCE*
HAPPYMED SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	*ZAGÓRÓW*
DACHY SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	*TRĄBCZYN DWORSKI*
BTB SERVICE AND TRADING SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	*ZAGÓRÓW*
PRZYCHODNIA LEKARSKA SALUS KICIŃSKA EICKE SPÓŁKA JAWNA	*ZAGÓRÓW*
ALIMAX SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	*TRĄBCZYN*
BESHINE SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	*ZAGÓRÓW*
SKPOL SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	*ŁOMÓW*

Źródło: ems.ms.gov.pl (15 lutego 2018 roku).

15 wymienionych w powyższym wykazie firm zlokalizowanych było w Zagórowie, 4 w Drzewcach, 3 w Trąbczynie i po jednej w Kościołkowie, Łomowie, Wrąbczynie i Szetlewku.

Zróżnicowanie przestrzenne występowania firm (łącznie z ewidencji KRS oraz ewidencji gminnej) prezentujemy w tabeli 15.

Tabela 15. Podmioty gospodarcze zarejestrowane na obszarze Gminy Zagórów

L.p.	Miejscowość/kwartał	liczba mieszkańców	liczba przedsiębiorstw	liczba przedsiębiorstw na 100 mieszkańców
1	Zagórów 1	633	36	5,687
2	Zagórów 2	575	67	11,652
3	Zagórów 3	604	34	5,629
4	Zagórów 4	669	35	5,232
5	Zagórów 5	534	32	5,993
6	Kopojno	495	3	0,606
7	Oleśnica, Skokum	742	28	3,774
8	Wrąbczyn, Kościołków	496	14	2,823
9	Drzewce, Augustynów, Michalinów Oleśnicki	649	24	3,698
10	Trąbczyn, Nowa Wieś, Zalesie,Mariantów	594	21	3,535
11	Stanisławów, Szetlew, Szetlewek	551	15	2,722
12	Łazińsk Pierwszy, Łazińsk Drugi, Michalinów Trąbczyński, Osiny,Łazy	671	10	1,490
13	Imielno, Bukowe, Łukom	715	20	2,797
14	Anielewo, Grądzeń, Łomów, Huta Łukomska	416	9	2,163
15	Adamierz, Koszelewska Łąka, Myszakówek	537	18	3,352
	Razem w gminie	8881	366	4,121

Źródło: Ewidencja podmiotów gospodarczych w UM Zagórów, KRS (ems.ms.gov.pl (15 lutego 2018 roku).

Pod względem liczby działających w gminie firm zasadnicze różnice występują pomiędzy miastem a obszarami wiejskimi. We wszystkich kwartałach miejskich wskaźnik nasycenia działalnością gospodarczą jest wyższy od średniej w gminie, podczas gdy na obszarach wiejskich jest od tej średniej niższy. Szczególnie niska liczba firm występuje w Kopojnie – zaledwie 3 firmy przypadają na 495 mieszkańców.

5.2.4. Sfera techniczna

Infrastruktura techniczna Gminy oraz zasoby i warunki mieszkaniowe determinują w znacznym stopniu jakość życia mieszkającej na danym terenie ludności. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną, jej lokalizacja, jakość i dostępność mają znaczący wpływ na rozwój jednostki samorządowej.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 4 ustawy o rewitalizacji, o stanie kryzysowym na obszarze gminy świadczą wskaźniki charakteryzujące sferę techniczną, a są to w szczególności „degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych".

W odniesieniu do wyróżnionych kwartałów miejskich oraz obszarów wiejskich przeprowadzono analizę zróżnicowania dostępności do bieżącej wody oraz odprowadzania ścieków. Sfera gospodarki wodno-kanalizacyjnej jest jedną z najważniejszych w gospodarce komunalnej. Z jednej strony wskazuje na występujące braki infrastrukturalne, a z drugiej na poziom zaspokojenia ważnych (podstawowych) potrzeb bytowych mieszkańców o charakterze technicznym.

Wyniki szczegółowej analizy przedstawia tabele 17.

Tabela 16. Przyłącza wodno-kanalizacyjne w gminie Zagorów

L.p.	Kwartał/obszar	Liczba budynków	Liczba przyłączeń bieżącej wody	liczba przyłączeń odpływowych	odsetek odbiorców skanalizowanych
1	Zagórów 1	113	141	136	96,5%
2	Zagórów 2	135	215	208	96,7%
3	Zagórów 3	156	198	172	86,9%
4	Zagórów 4	159	161	142	88,2%
5	Zagórów 5	108	167	158	94,6%
6	Kopojno	130	160	0	0,0%
7	Oleśnica, Skokum	175	210	84	40,0%
8	Wrąbczyn, Kościołków	121	120	1	0,8%
9	Drzewce, Augustynów, Michalinów Oleśnicki	149	143	8	5,6%
10	Trąbczyn, Nowa Wieś, Zalesie, Mariantów	188	213	0	0,0%
11	Stanisławów, Szetlew, Szetlewek	123	107	0	0,0%
12	Łazińsk Pierwszy, Łazińsk Drugi, Michalinów Trąbczyński, Osiny, Łazy	152	116	0	0,0%
13	Imielno, Bukowe, Łukom	155	165	0	0,0%
14	Anielewo, Grądzeń, Łomów, Huta Łukomska	93	73	0	0,0%
15	Adamierz, Koszelewska Łąka, Myszakówek	121	109	0	0,0%
	Gmina	2078	2298	909	39,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Zagórów (31 grudnia 2017 r.).

Analizowane budynki są pod względem liczby występujących mieszkań zróżnicowane. Poza budynkami jednorodzinnymi w zasobach mieszkaniowych są budynki wielorodzinne: bliźniaki, bloki wielorodzinne, pustostany, a także budynki o skomplikowanej sytuacji prawnej – zajmowane przez kilka rodzin w budynkach do tego nieprzystosowanych.

Stan techniczny przyłączy wodno-kanalizacyjnych w gminie wskazuje na duże dysproporcje pomiędzy kwartałami miejskimi i obszarami wiejskimi. Średnio w gminie około 40% mieszkań jest podłączonych do kanalizacji, ale poza kwartałami miejskimi wskaźnik ten jest osiągany jedynie w 7 obszarze wiejskim – Oleśnicy i Skokumia.

Brak kanalizacji dotyczy 1389 mieszkań, z czego zdecydowana większość zlokalizowana jest na obszarach wiejskich. Spośród 1416 odbiorców bieżącej wody na obszarach wiejskich, jedynie 93 korzysta jednocześnie z przyłączy kanalizacyjnych. Oznacza to, że z kanalizacji korzysta około 6,6% lokatorów.

5.2.5. Sfera środowiskowa

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy o rewitalizacji obszar gminy znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk środowiskowych, a w szczególności „przekroczenia

standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska".

Jednym z podstawowych problemów środowiskowych, wynikających z działalności byłych państwowych gospodarstw rolnych oraz spółdzielni rolniczych, jest występowanie na terenie gminy wyrobów zawierających azbest. Azbest jest bardzo groźnym czynnikiem chorobotwórczym, stanowiącym poważne zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Włókna azbestu mogą dostać się do organizmu ludzkiego przez wdychanie zanieczyszczonego powietrza, ale również przez wodę, do której azbest trafia z zanieczyszczonych gleb, ze ścieków przemysłowych, atmosfery i rur azbestowo-cementowych.

Zgodnie z prowadzoną ewidencją, Gmina Zagorów ma jeszcze znaczne ilości azbestu do utylizacji. Są to głównie pokrycia dachowe wykonane z eternitu. Łączna ilość eternitu wymagającego utylizacji w gminie dotyczy ponad 2,3 mln kilogramów. W zdecydowanej większości eternit pokrywa obecnie budynki gospodarcze. Nie mniej jednak, przeciętnie na jednego mieszkańca gminy przypada ponad 263 kg tego szkodliwego materiału.

Zróżnicowanie koniecznej utylizacji według sołectw i kwartałów miasta prezentuje tabela 18.

Tabela 17. Ilość azbestu do utylizacji – wyliczenia szczegółowe

L.p.	Nazwa miejscowości –kwartał miasta	Liczba mieszkańców	Ilość azbestu w kg	ilość azbestu w kg na 1 mieszkańca
1	Zagórów 1	633	30500	48,183
2	Zagórów 2	575	38370	66,730
3	Zagórów 3	604	53805	89,081
4	Zagórów 4	669	348038	520,236
5	Zagórów 5	534	5891	11,032
6	Kopojno	495	197430	398,848
7	Oleśnica, Skokum	742	1209078	1629,485
8	Wrąbczyn, Kościołków	496	133127	268,401
9	Drzewce, Augustynów, Michalinów Oleśnicki	649	295734	455,676
10	Trąbczyn, Nowa Wieś, Zalesie, Mariantów	594	10321	17,375
11	Stanisławów, Szetlew, Szetlewek	551	2890	5,245
12	Łazińsk Pierwszy, Łazińsk Drugi,Michalinów Trąbczyński, Osiny,Łazy	671	2400	3,577
13	Imielno, Bukowe, Łukom	715	10207	14,276
14	Anielewo, Grądzeń, Łomów, Huta Łukomska	416	1000	2,404
15	Adamierz, Koszelewska Łąka, Myszakówek	537	2000	3,724
	Razem w gminie	8881	2340791	263,573

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych urzędowych UMiG Zagórów.

Najwyższe skupiska azbestu występowały w 7 obszarze wiejskim, głównie w miejscowości Oleśnica. Na jednego mieszkańca przypada w tym obszarze ponad 1,6 tony azbestu do utylizacji. Znaczne ilości azbestu występowały także w 3 kwartale miejskim Zagórowa (Plac Szkolny, Nowa, Dolna, Zielona, Berdychów, Okólna, Słupecka, Ogrodowa, Łąkowa, Wymysłów, Kościelna, Próżna, Wąska) oraz 3 obszarach wiejskich: (9) Drzewce, Augustynów, Michalinów; (6) Kopojno, (8) Wrąbczyn, Kościołków.

5.3. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w gminie Zagórów

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa w zakresie problemów społecznych, struktury demograficznej, gospodarki, sfery techniczno-przestrzennej oraz środowiskowej posłużyła do wyznaczania obszarów kryzysowych, na których prowadzone będą działania rewitalizacyjne.

Przeprowadzona analiza zjawisk kryzysowych odnosiła się wyłącznie do zjawisk kwantyfikowalnych. Miała więc charakter stricte statystyczny, co jest jej zaletą, ale może być jej wadą. Statystyka publiczna opiera się na faktach zarejestrowanych w różnego rodzaju sprawozdaniach, bazach danych, urzędowych ewidencjach. Tworzy się w ten sposób „twarda" podstawa analizy. Zwykle, w dalszej procedurze analitycznej, fakty te pozbawia się wymiaru subiektywnego. Tymczasem wymiar jakościowy zjawiska często pokazuje szeroki kontekst zjawiska oraz jego społeczne implikacje. Niebezpieczne jest jednak nadmierne epatowanie szczegółem, np. opisywaniem zjawisk szczególnie patologicznych, bez zwracania uwagi na wymiar ilościowy zjawiska.

Wystandaryzowanie wskaźników podczas analizy umożliwiło porównanie obszarów analitycznych – jednostek urbanistycznych w postaci obszarów wiejskich i miejskich kwartałów. Standaryzacja jest zabiegiem czysto statystycznym - polega na odjęciu od rzeczywistej wartości wskaźnika jego wartości średniej oraz podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe.

Analiza wskaźnikowa, zalecana w wytycznych Ministerstwa Rozwoju, opiera się więc na sztywnych wskaźnikach o charakterze urzędowym.

Obliczenie wartości standaryzowanych wskaźników umożliwiło wskazanie odchylenia od normy – średniego natężenia zjawiska w gminie. Wskaźniki przyjmowały wartości ujemne, kiedy sytuacja była lepsza niż średnia dla wszystkich obszarów analitycznych, natomiast, kiedy sytuacja była gorsza - wskaźnik przyjmował wartości dodatnie.

Wzór standaryzacji jest następujący:

$$z = \frac{x - \mu}{\sigma}$$

gdzie: χ - zmienna niestandaryzowana,

μ - średnia z populacji,

σ- odchylenie standardowe.

Trzy wskaźniki – frekwencja wyborcza, aktywność gospodarcza oraz odsetek odbiorców skanalizowanych – liczone były inaczej. Ponieważ wskaźniki te mierzą pozytywną skalę zjawisk, w liczniku wskaźnika zamieniono miejscami średnią z wartością charakteryzującą określony obszar. W ten sposób wartości dodatnie dla frekwencji i liczby firm oznaczać będą występowanie zjawisk poniżej średniej.

Jako obszary kryzysowe wskazano te obszary, na których występowały **minimum cztery sytuacje gorsze od średniej w gminie, w tym co najmniej jedna dotycząca sfery społecznej.**

Wyznaczenie obszarów kryzysowych przeprowadzono w oparciu o ocenę następujących zestandaryzowanych wskaźników względnych:

1. udział osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców analizowanego obszaru;
2. liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców ogółem;
3. odsetek osób w wieku poprodukcyjnym;
4. frekwencja wyborcza;
5. poziom przedsiębiorczości, tj. liczba działających podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców;
6. odsetek odbiorców skanalizowanych;
7. ilość azbestu do utylizacji na 1 mieszkańca.

Do obszarów kryzysowych zaliczono następujące miejscowości:

1. Kwartał miejski nr 2: Zagórów (ul.: Duży Rynek, Średnia, Krótka, Kościuszki, Plac POW, Wojska Polskiego, Kaliska, Polna, Mały Rynek, Kilińskiego, Zdrojowa, Rybacka, Krzywa)
2. Obszar wiejski nr 6: Kopojno
3. Obszar wiejski nr 8: Wrąbczyn, Kościołków
4. Obszar wiejski nr 9: Drzewce, Augustynów, Michalinów Oleśnicki
5. Obszar wiejski nr 10: Trąbczyn, Nowa Wieś, Zalesie, Mariantów
6. Obszar wiejski nr 12: Łazińsk Pierwszy, Łazińsk Drugi, Michalinów Trąbczyński, Osiny, Łazy
7. Obszar wiejski nr 13: Imielno, Bukowe, Łukom
8. Obszar wiejski nr 15: Adamierz, Koszelewska Łąka, Myszakówek

Spośród 15 jednostek analitycznych, aż 8 zaliczono do obszarów kryzysowych. Obszary te zamieszkuje dokładnie 4732 osób, czyli około 53% mieszkańców całej gminy. Wskaźnik ten można uznać za potwierdzający efektywność zastosowanej metodologii diagnozy.

Dokładne obliczenia oraz końcowe zestawienie przedstawia tabela nr 18.

Tabela 18. Podsumowanie analizy sfer kryzysowych w gminie Zagórów

L.p.	Kwartały miejskie/obszary wiejskie	Wartości standaryzowane							Liczba sfer kryzysowych	
		udział osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców	liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców	odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	frekwencja wyborcza	liczba działających podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	odsetek odbiorców skanalizowanych	ilość azbestu do utylizacji na 1 mieszkańca	ogółem	w tym w obszarze społecznym
1	Zagórów 1	-1,967	0,545	2,217	-0,993	-0,615	-1,416	-0,439	2	2
2	Zagórów 2	0,487	0,761	0,471	0,473	-2,895	-1,422	-0,396	4	4
3	Zagórów 3	-0,435	2,375	-0,482	0,129	-0,593	-1,199	-0,344	2	2
4	Zagórów 4	-0,078	0,586	-1,672	1,208	-0,441	-1,229	0,667	3	2
5	Zagórów 5	-0,029	0,161	0,034	1,336	-0,732	-1,374	-0,527	3	3
6	Kopojno	0,247	-0,754	0,272	0,824	1,326	0,769	0,383	6	3
7	Oleśnica, Skokum	-0,270	-1,034	1,106	-0,452	0,116	-0,137	3,268	3	1
8	Wrąbczyn, Kościołków	-1,535	-0,756	-0,958	1,043	0,479	0,750	0,077	4	1
9	Drzewce, Augustynów, Michalinów Oleśnicki	1,554	0,814	-0,124	-0,576	0,145	0,642	0,516	5	2
10	Trąbczyn, Nowa Wieś, Zalesie, Mariantów	1,469	-0,894	0,828	-1,441	0,207	0,769	-0,512	4	2
11	Stanisławów, Szetlew, Szetlewek	-1,136	-1,218	0,272	-2,015	0,518	0,769	-0,540	3	1
12	Łazińsk Pierwszy, Łazińsk Drugi, Michalinów Trąbczyński, Osiny, Łazy	0,076	-1,130	0,471	0,572	0,988	0,769	-0,544	5	3
13	Imielno, Bukowe, Łukom	1,085	0,737	-0,323	0,654	0,489	0,769	-0,519	5	3
14	Anielewo, Grądzeń, Łomów, Huta Łukomska	0,171	-0,343	-1,434	-0,534	0,731	0,769	-0,547	3	1
15	Adamierz, Koszelewska Łąka, Myszakówek	0,361	0,151	-0,680	-0,228	0,277	0,769	-0,544	4	2

Źródło: obliczenia własne.

6. Wyznaczenie obszarów rewitalizacji z uwzględnieniem partycypacji mieszkańców i zasobów lokalnych

Obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego. Obszar rewitalizacji wyznaczono jako teren zabudowany w obszarze zdegradowanym w oparciu o największą kumulację zjawisk problemowych oraz potencjałów rozwojowych zaobserwowanych w trakcie diagnozy pogłębionej obszaru zdegradowanego. Uzasadnienie wyboru obszaru rewitalizacji jest wypadkową wielu opinii na temat problemów, jak również potencjałów zlokalizowanych na terenie gminy.

6.1. Partycypacyjna ocena obszaru rewitalizacji

W trakcie opracowywania LPR szczególną rolę miało informowanie i umożliwianie partycypacji społeczności lokalnych w fazie przygotowania i uzgadniania koncepcji rewitalizacyjnej.

Partycypacja społeczna interesariuszy Lokalnego Programu Rewitalizacji obejmowała trzy działania:

1. reprezentatywny dobór społecznych podmiotów rozwoju lokalnego do zespołu zadaniowego ds. rewitalizacji Gminy Zagórów;
2. włączanie interesariuszy rozwoju lokalnego do prac warsztatowych nad konceptualizacją LPR;
3. współpraca i wsparcie dla lokalnych liderów przy przygotowywaniu projektów rewitalizacyjnych.

W skład zespołu zadaniowego ds. rewitalizacji weszli przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Zagórowie, kierownicy jednostek komunalnych oraz przedsiębiorcy.

W skład dziesięcioosobowego zespołu weszli Panie i Panowie:

1) Roman Kulterman – zastępca Burmistrza Gminy Zagórów - Przewodniczący,
2) Tomasz Jabłoński - kierownik referatu inwestycjo - komunalnego Urzędu Miejskiego w Zagórowie - zastępca przewodniczącego,
3) Karol Wiśniewski - inspektor ds. mieszkaniowych w Urzędzie Miejskim w Zagórowie - członek,
4) Eliza Nowaczyk – młodszy referent ds. ochrony środowiska w Urzędzie Miejskim w Zagórowie - członek,
5) Karol Błaszczak – kierownik MGOPS w Zagórowie - członek,
6) Irena Gizel - kierownik CUW w Zagórowie - członek,
7) Bogdan Matczak – kierownik ZGKiUW w Zagórowie - członek,
8) Konrad Przydryga – radny Rady Miejskiej w Zagórowie - członek
9) Tomasz Niemier – rolnik – członek,
10) Ryszard Sikorski – przedsiębiorca – członek.

Ponadto, w pracach warsztatowych przy tworzeniu LPR brali udział przedsiębiorcy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych i wspólnot mieszkaniowych.

Także w fazie opracowywania projektów znaczącą aktywność wykazali wszyscy interesariusze: przedsiębiorcy, właściciele nieruchomości, sołtysi oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych.

6.2. Obszar rewitalizacji gminy Zagórów

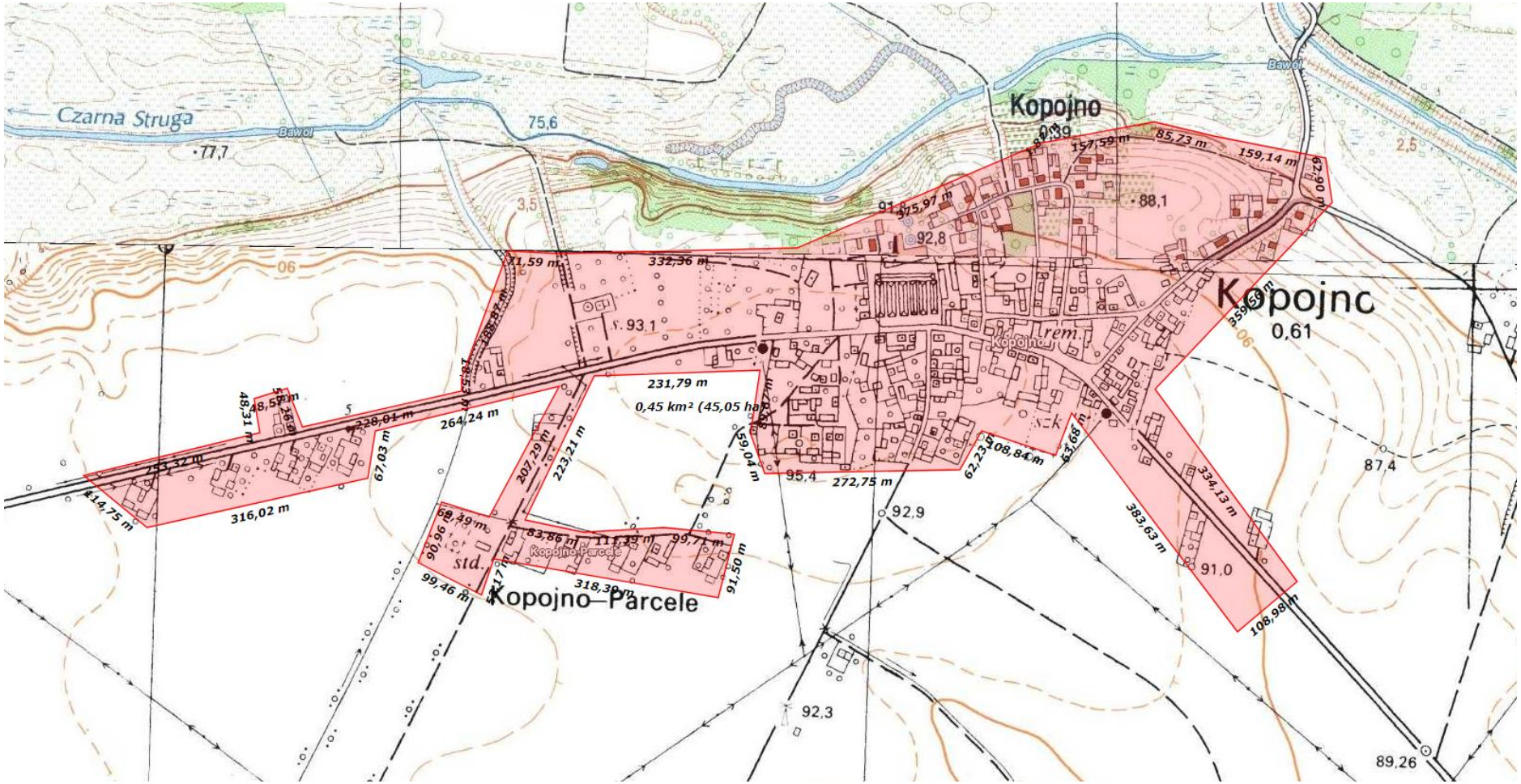
Ostatecznie, w wyniku partycypacyjnej oceny potencjałów obszarów kryzysowych oraz aktywności środowisk lokalnych w ramach procedur konsultacyjnych, spośród 8 obszarów kryzysowych wybrano jeden obszar rewitalizacyjny - sołectwo Kopojno.

Kopojno ma najwyższą liczbę sfer kryzysowych spośród wszystkich 15 jednostek planistycznych – kwartałów miejskich i obszarów wiejskich. Jedynie w obszarze pomocy społecznej Kopojno jest w lepszej sytuacji niż przeciętnie inne jednostki w gminie.

Tabela 19. Obszary wskazane do działań rewitalizacyjnych

Wydzielony obszar	Liczba ludności	Obszar (ha)
Kopojno	495	45,05 ha
Razem obszary rewitalizacji	495	45,05 ha
Gmina Zagórów	8 881	15 959 ha
Maksymalne wartości	2 664	3 191,8 ha
Razem	30% =2 664 > 495	20%=3 191,8 > 45,05 ha

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 2. Mapa obszaru rewitalizacji: Sołectwo Kopojno

Źródło: geoportal,gov.pl, 1: 5 000 (skalowanie do 58% w pionie i poziomie).

6.3. Charakterystyka obszaru rewitalizacji – problemy, potrzeby, potencjały i propozycje rozwiązań

Miejscowość Kopojno została wybrana jako obszar rewitalizacji ze względu na najwyższą w Gminie Zagórów ilość obszarów deficytowych.

Pod względem ilości osób bezrobotnych, Wieś Kopojno przewyższa średni wskaźnik obliczony dla Gminy Zagórów. W przypadku Kopojna jest to 3,4 % mieszkańców, wobec 3,2 % obliczonych dla całej gminy. Wynika to min. z uwarunkowań historycznych oraz ze struktury ludności zamieszkującej ten obszar. Z zebranych informacji wynika, że na terenie Kopojna do dziś zamieszkują osoby, których źródłem utrzymania w okresie przed 1989 r. były jednostki" tzw. „gospodarki uspołecznionej". W przypadku Kopojna były to spółdzielnie kółek rolniczych (tzw. SKR), których sposób funkcjonowania nie odbiegał znacząco od państwowych gospodarstw rolnych. Ich upadek wygenerował problemy charakterystyczne dla wszystkich obszarów popegeerowskich – brak aktywności zawodowej, postępujące oddalenie od rynku pracy całych grup ludności, szerzące się patologie, co prowadziło do narastania zjawiska wykluczenia społecznego i dziedzicznego bezrobocia. Ze zjawiskami tym skorelowany jest ogólnie niski poziom wykształcenia mieszkańców, niski poziom kwalifikacji zawodowych, brak możliwości kształcenia dzieci na poziomie wyższym niż zawodowe.

Sytuacja ta przekłada się także na ilość podmiotów gospodarczych działających na terenie Kopojna. Sytuacja społeczno- ekonomiczna tej wsi uniemożliwia rozwój przedsiębiorczości. Aktualnie w Kopojnie zarejestrowane są 3 podmioty gospodarcze, co daje wynik 0,606 na 100 mieszkańców wobec 4,121 na 100 mieszkańców, obliczony dla obszaru całej gminy.

Dla obszaru Kopojna charakterystyczna jest także niekorzystna struktura demograficzna. W przypadku osób w wieku poprodukcyjnym, ich odsetek wynosi 22,4 % wobec średniej dla całej gminy wynoszącej 17,6 %.

Z przesłanki tej można wyciągnąć dwojakiego rodzaju wnioski:

1. Kopojno zamieszkuje społeczność, którą można określić jako starzejącą się
2. Z terenu Kopojna następuje stały odpływ ludzi młodych, którzy szukają lepszych perspektyw w większych ośrodkach miejskich (Poznań, Konin) lub samym Zagórowie.

O problemach społeczno – ekonomicznych tej miejscowości, świadczyć może też poziom aktywności społecznej jej mieszkańców. W sposób bardzo wyraźny obrazuje to ilość osób, które brały udział w ostatnich wyborach samorządowych w roku 2014. Frekwencja wyborcza na obszarze Kopojna wyniosła 46,9 % uprawnionych do glosowania, wobec 51,6 % w całej Gminie Zagórów.

Kopojno wykazuje też szereg deficytów w obszarze infrastruktury technicznej. Obrazuje to między innymi stan sieci wod-kan. W przypadku Kopojna brak jest przyłączy kanalizacyjnych, pomimo tego, że w całej Gminie Zagórów skanalizowanych jest 39,6 % odbiorców. Brak jest także sieci gazowej.

Kwestie techniczne są ściśle powiązane z danymi odnoszącymi się do stanu ochrony środowiska na obszarze Kopojna. Obrazuje to min. ilość azbestu pozostająca do utylizacji. Także w tym wypadku dane

są znacznie mniej korzystne niż średnia dla całej gminy. W przypadku Kopojna jest to 398,84 kg azbestu do utylizacji, na jednego mieszkańca, natomiast średni wskaźnik to 263,57 kg.

Na terenie Kopojna, wobec braku wystarczającej ilości miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw prywatnych, jedyną lokalną alternatywą mogła by być działalność rolna. Niestety warunki do rozwoju rolnictwa w Kopojnie także nie są zbyt dobre. Charakterystyczne jest duże rozdrobnienie użytków rolnych. W skład Kopojna wchodzą 73 gospodarstwa rolne. Niestety tylko 4 z nich przekraczają areał 15 ha. Średnia wielkość gospodarstw to 6,3 ha co uniemożliwia rozwój tego sektora gospodarki.

Dla obszaru Kopojna charakterystyczny jest też stosunkowo niski poziom dochodów mieszkańców. Jest to wypadkowa wszystkich wymienionych wyżej czynników, które łącznie utrudniają rozwój społeczno-gospodarczy Kopojna.

Pomimo występowania szeregu niekorzystnych zjawisk, na terenie Kopojna można zaobserwować szereg pozytywnych czynników, które odpowiednio wykorzystane, mogą stanowić bazę dla udanej rewitalizacji Kopojna.

Należą do nich zasoby mienia nieruchomego, które można wykorzystać do wdrożenia nowych projektów aktywizujących lokalną społeczność. Należą do nich min. zespół pałacowy oraz budynki dawnej szkoły, które wymagają zagospodarowania. Nie bez znaczenia jest także atrakcyjne położenie Kopojna. Miejscowość jest dobrze skomunikowana za pomocą sieci drogowej z Zagórowem (siedziba władz gminnych), Słupcą (siedziba powiatu), oraz dużymi ośrodkami miejskimi – Poznaniem i Koninem.

Atrakcyjne są także walory krajobrazowe Kopojna oraz fakt, iż znajduje się na obrzeżu terenów chronionych w ramach programu Natura 2000. Pozwala to na rozwijanie na terenie Kopojna działalności o charakterze rekreacyjno- wypoczynkowym, przy zachowaniu naturalnego charakteru tej wsi. Bez działalności uciążliwych dla środowiska naturalnego.

Dla rozwoju Kopojna konieczne jest podjęcie inicjatyw, które spowodują aktywizację lokalnej społeczności, spowodują powstanie nowych miejsc pracy niezależnych od lokalnych, ograniczonych zasobów, w sektorze do tej pory niewykorzystanym na tym obszarze. Taką alternatywą może być zwłaszcza rozwijanie usług społecznych – powstanie centrum tzw „usług wytchnieniowych”. Ze zgromadzonych informacji wynika, że zapotrzebowanie na tego typu działania na terenie Gminy Zagórów będzie dość duże. Realizacja tego zamierzenia pozwoli na powstanie nowego ośrodka powodujące rozwój lokalnej społeczności pod względem społecznym, jak również pozwoli na utworzenie nowych miejsc pracy, które stymulować będą rozwój lokalnej gospodarki, i przyczynią się do ograniczenia negatywnych skutków bezrobocia na opisywanym obszarze. Stworzy nową alternatywę dla rozwoju Kopojna – będzie to bodziec aktywizujący lokalną społeczność. Dzięki stworzeniu nowych miejsc pracy możliwe będzie wyhamowanie negatywnych tendencji w demografii tego obszaru. Ograniczenie odpływu ludzi młodych zwiększy ilość osób w wieku produkcyjnym, ograniczając niebezpieczeństwo wyludnienia tego obszaru.

7. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)

Poza diagnozą Lokalny Program Rewitalizacji składa się z części strategicznej, czyli wskazania kierunków działania zmierzających do odnowy obszarów zdegradowanych i przywrócenia im warunków dla harmonijnego rozwoju.

Część strategiczna LPR Gminy Zagórów składa się z wizji obszaru rewitalizowanego, celu ogólnego i celów szczegółowych.

7.1. Wizja obszaru rewitalizacji

Wizja obszaru rewitalizacji jest pożądanym obrazem przyszłości obszaru, na którym prowadzona będzie rewitalizacja.

Na obszarze wskazanym do rewitalizacji występuje szereg negatywnych zjawisk społecznych, z których najistotniejsze, to znaczny odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym wynikający z postępującego dynamicznie procesu starzenia się społeczeństwa, niski poziom aktywności obywatelskiej oraz bezrobocie.

Wskazany obszar gminy charakteryzuje się ponadto umiarkowaną aktywnością gospodarczą oraz niższymi od średnich krajowych wskaźnikami rozwoju przedsiębiorczości, złym stanem technicznym oraz niezadawalającym stanem środowiska naturalnego.

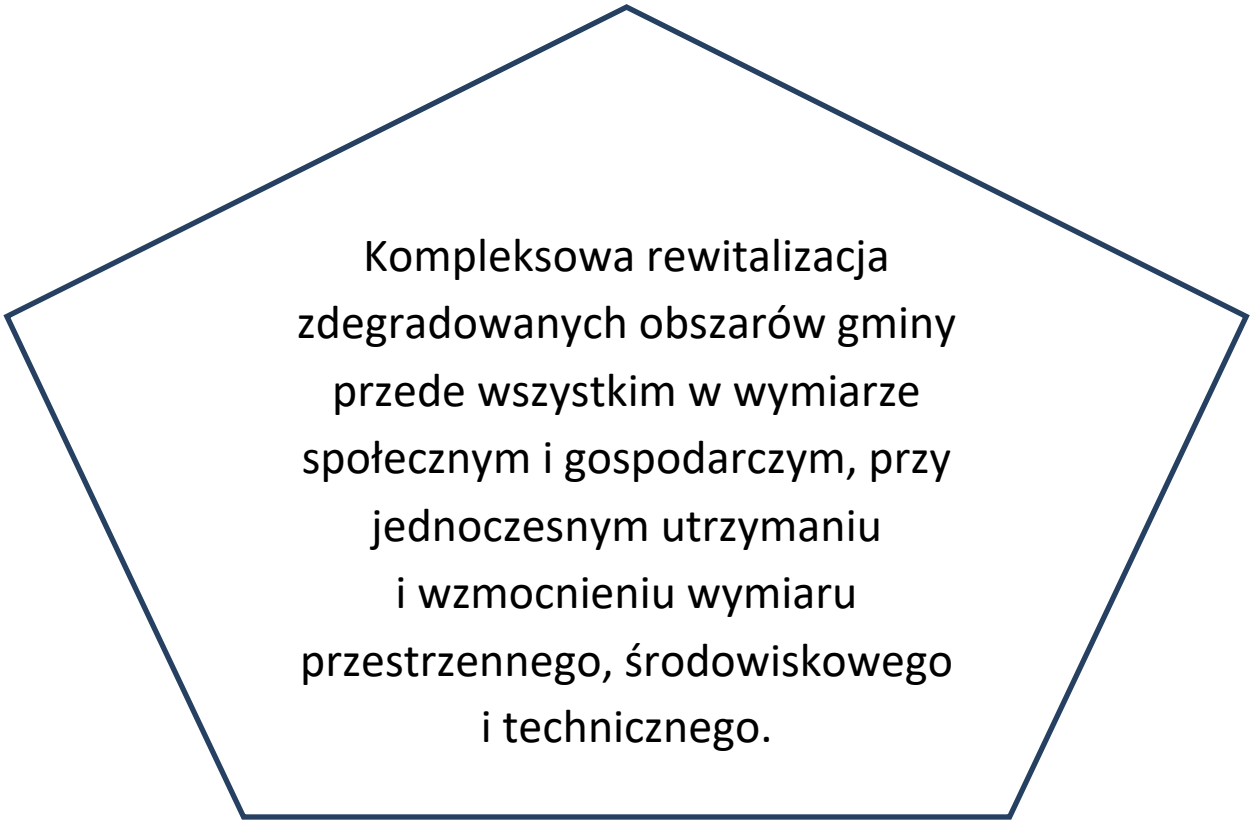
Mając na uwadze powyższe, wizja obszaru rewitalizacji brzmi następująco:

Obszar rewitalizacji w gminie Zagórów miejscem nowoczesnym, przyjaznym środowisku, mieszkańcom i przedsiębiorcom, gdzie występuje wysoka aktywność społeczna i obywatelska, gospodarność, dbałość o estetykę i funkcjonalność miejsca zamieszkania.

7.2. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań

Przedstawiona wizja wymaga działań, które w sposób ukierunkowany pozwolą osiągnąć pożądany stan w perspektywie najbliższych sześciu lat.

Głównym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zagórów jest:

Cele strategiczne oraz kierunki działań rewitalizacyjnych odpowiadają wcześniej zidentyfikowanym potrzebom, służąc eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji. Z tego względu wskazano cztery cele strategiczne, odpowiadające poszczególnym sferom procesu rewitalizacji (tj. społecznej, gospodarczej, technicznej i środowiskowej). Osiągnięciu celów strategicznych służyć będą cele szczegółowe oraz odpowiadające im kierunki działań rewitalizacyjnych.

Sfera społeczna
Cel strategiczny:

1. **Integracja i aktywizacja lokalnej społeczności,**

1.1. Wsparcie działań na rzecz osób starszych, zagrożonych marginalizacją i społecznym wykluczeniem
1.2. Rozwój usług publicznych skierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych
1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców

Sfera gospodarcza
Cel strategiczny

2. Wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz rozwój zasobów ludzkich na rynku pracy

2.1. Wsparcie działań z zakresu ekonomii społecznej
2.2. Kompleksowe wsparcie dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą na obszarach rewitalizowanych
2.3. Animowanie działań na rzecz wzrostu umiejętności zawodowych i podnoszenia kwalifikacji mieszkańców obszarów rewitalizowanych

Sfera techniczna
Cel strategiczny

3. Rozwój oraz modernizacja infrastruktury technicznej, społecznej i transportowej

3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców
3.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój transportu zbiorowego (zwłaszcza dla osób starszych)
3.3. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

Sfera środowiskowa
Cel strategiczny

4. Poszanowanie środowiska naturalnego zgodnie z zasadami trwałego rozwoju

4.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego
4.2. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy
4.3. Eliminacja substancji szkodliwych ze środowiska zamieszkania mieszkańców obszarów rewitalizowanych

Wyznaczone cele operacyjne wskazują kierunki działań dotyczące bardzo szerokiej gamy zjawisk i procesów. Z tego względu projekty rewitalizacyjne wynikające z przedstawionych celów dotyczyć będą m.in.:

- poprawy jakości opieki nad osobami starszymi, a także wobec dzieci w wieku przedszkolnym,
- ograniczaniu zjawiska wykluczenia społecznego (również wśród osób z niepełnosprawnością),
- przeciwdziałaniu niskiej aktywności społecznej,
- przeciwdziałaniu bezrobociu,
- eliminowaniu patologii społecznych.

W dalszej części przedstawiono projekty wspierające obszary rewitalizowane, które jednoznacznie wpływające na przezwyciężenie sytuacji kryzysowej.

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

<table>
<tr><td>Tytuł projektu:</td><td colspan="3">Budowa Domu Dziennego Pobytu Wytchnieniowego oraz Środowiskowego Domu Samopomocy (ŚDS)</td></tr>
<tr><td rowspan="2">P1
Symbol projektu</td><td>Obszar rewitalizacji:</td><td colspan="2">1. Kopojno
Dokładny adres
Numer geodezyjny działki/działek</td></tr>
<tr><td colspan="3">Projekt inwestycyjny</td></tr>
<tr><td>Podmiot realizujący projekt</td><td colspan="3">Gmina Zagórów, Urząd Miejski w Zagórowie,
ul. Kościelna 4, 62-410 Zagórów</td></tr>
<tr><td>Realizowane cele szczegółowe LPR</td><td colspan="3">1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji
1.2. Rozwój usług publicznych skierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych
3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców</td></tr>
<tr><td colspan="4">Cel i zakres rzeczowy projektu</td></tr>
<tr><td colspan="4">Cele projektu:
1.zapewnienie miejsca opieki wytchnieniowej wysokiej jakości w lokalnej społeczności
2. wzrost poziomu aktywności zawodowej opiekunów ON/os.zależnych
3. czasowe odciążenie fizyczne i psychiczne opiekunów,-utrzymanie ON/os.zależnych w społeczności lokalnej
4. minimalizacja ryzyka umieszczenia os.niepełnosprawnych/os.zależnych w placówce opieki na stałe
5. zabezpieczenie opieki dla 100 osób rocznie
6. zwiększenie zatrudnienia o 16 osób
Zakres rzeczowy:
Przebudowa budynku dawnej szkoły i odpowiednie jej wyposażenie pod kątem usług , która pozwoli na świadczenie usług wytchnieniowych w formie do tej pory niedostępnej w powiecie słupeckim. Zakres działań: dźwig szpitalny montowany w szybie zewn.(dobudowa), pochylnia dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich., pochylnia do transportu towarów, przebudowa istniejących schodów zewnętrznych. Wewnątrz przebudowane zostaną: piwnica -szatnie dla obsługi oraz osób niepełnosprawnych na poziomie parteru, pomieszczenie socjalne., gospodarcze oraz pomieszczenie porządkowe. Parter: kuchenka typu catering. Piętro–poziom pobytu osób niepełnosprawnych leżących, pomieszczenia dla obsługi medycznej i terapeutycznej, pomieszczenia przepierek i porządkowe. Na poziomie wszystkich kondygnacji toalety: adaptowane istniejące ustępy: dla kobiet i mężczyzn, a także zaprojektowane dla osób niepełnosprawnych na piętrze łazienki + pomieszczenie sanitarne przeznaczone do mycia osób leżących, ustępy dla osób niepełnosprawnych + ustępy dla osób sprawnych. Budynek wyposażony zostanie zgodnie. z planowaną funkcją usług wytchnieniowych.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Przewidywane rezultaty</td></tr>
<tr><td colspan="4">1. Objęcie wsparciem w formie usług wytchnieniowych 100 osób do końca roku 2020
2. Zwiększenie zatrudnienia do 16 osób</td></tr>
<tr><td colspan="4">Sposób oceny uzyskanych rezultatów</td></tr>
<tr><td>Wskaźniki produktu</td><td colspan="3">1. Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne - 1</td></tr>
<tr><td>Wskaźniki rezultatu</td><td colspan="3">1. Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) – rok docelowy 16 osób
2. Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury społecznej – rok docelowy – 100 osób</td></tr>
<tr><td colspan="4">Źródła finansowania:</td></tr>
<tr><td>Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych</td><td>Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS</td><td>Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych</td><td>Łączna wartość projektu</td></tr>
<tr><td>285 000,00 zł</td><td>1 615 000,00</td><td></td><td>1 900 000,00 zł</td></tr>
<tr><td>Uwagi nt. źródeł finansowania</td><td colspan="3">Wielkopolski Program Operacyjny</td></tr>
<tr><td colspan="2">Rok rozpoczęcia projektu</td><td colspan="2">Rok zakończenia projektu</td></tr>
<tr><td colspan="2">2018</td><td colspan="2">2020</td></tr>
</table>

Tytuł projektu:	***Systemowa pomoc społeczna dla mieszkańców obszarów rewitalizowanych***	
P2 **Symbol projektu**	Obszar rewitalizacji:	1. Kopojno Obszar rewitalizacji
	Projekt społeczny	
Podmiot realizujący projekt	*Gmina Zagórów, Urząd Miejski w Zagórowie,* *ul. Kościelna 4, 62-410 Zagórów*	
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji 1.2. Rozwój usług publicznych skierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych	

Cel i zakres rzeczowy projektu

Celem głównym projektu jest aktywizacja społeczno - zawodowa 30 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez wdrożenie instrumentów aktywnej integracji.
Zakres rzeczowy:
Projekt realizowany będzie przez ZAZ Słupca w partnerstwie z PCPR Słupca i MGOPS Zagórów. Zakłada udział 30 os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby z niepełnosprawnością o znacznym i umiar. / lekkim stopniu niepełn., osoby z niepełn. intelektualną oraz z niepeł. sprzężonymi. Przedmiotem projektu będzie wsparcie działań mających na celu integrację i aktywizację społ.-zaw. osób,rodzin/środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społ. poprzez wykorzystanie instr. aktywizacji zaw., edukacyjnej, społecznej i działań o charakterze środowiskowym. Zaplanowano m.in. działania obejmujące: - diagnozę predyspozycji społeczno- zaw. dla każdego Uczestnika, zostaną przyg. IPD z sfery społecznej oraz zawodowej (30 os.), - kursy zaw., zakoń.egzaminem (30 os.), - 3 miesięczne staże zawodowe (15 os.), - pośr. pracy (15 os.), - trening umiej. społ. (30 os.) i warsztaty z poszukiwania pracy, - poradnictwo prawno-obywatelskie (30 osób). W ramach projektu zaplanowano działania o charakterze środowiskowym dla uczestników i ich otoczenia - wykłady - terapia uzależnień dietetyka, festyn integracyjno-edukacyjny (wyrówn. szans ON), festyn - stop uzależnieniom. Na ich rzecz będzie wykonywana praca socjalna. Pr. przewiduje pakiet wsparcia jednakże do udziału w danej formie będzie kierować doradca zaw. i psycholog. Wszyscy Uczestnicy rozpoczną udział w projekcie od działań z zakresu sfery społecznej. Uczestnikami projektu są osoby niepełnosprawne, i/w tym osoby bezrobotni, z określonym III profilem. Wsparciem zostaną objęte również osoby zatrudnionych w ZAZ Słupca, celem wyprowadzenia ich na otwarty rynek pracy.

Przewidywane rezultaty

Zaplanowane działania, przyczynią się do wzrostu konkurencyjności Uczestników projektu na rynku pracy oraz bezpośrednio zrealizują cele pośrednie: - zmniejszenie występowania wykluczenia społecznego i ubóstwa wśród 30 osób - wskaźnik efekt. społecznej, poprzez poradnictwo psychologiczne, warsztaty, - wzrost kompetencji/umiejętności zaw. dla 30 osób, dzięki szkoleniom i warsztatom zaw., - zatrudnienie i utrzymanie min.7 miejsc pracy dla osób - stworzenie IPD,pośred. pracy.

Sposób oceny uzyskanych rezultatów

Wskaźniki produktu	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem – 30 2. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - 10
Wskaźniki rezultatu	1. wskaźnik efektywności społeczno – zatrudnieniowej dla osób lub środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – min. 18 osób, w tym wskaźnik efektywności zatrudnieniowej – min. 7 osób 2. wskaźnik efektywności społeczno – zatrudnieniowej dla osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, osób z niepełnosprawnością intelektualną, osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi – 5 osób, w tym wskaźnik efektywności zatrudnieniowej – min. 3 osoby

Źródła finansowania:

Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	Łączna wartość projektu
	380 000,00 zł	**20 000,00 zł**	**400 000 zł**

Uwagi nt. źródeł finansowania	**EFS**
Rok rozpoczęcia projektu	Rok zakończenia projektu
2018	2019

9. Ramy finansowe

Wdrożenie Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga zapewnienia zdywersyfikowanych źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć. Biorąc pod uwagę różnorodność zaplanowanych celów interwencji oraz określonych rezultatów, ma to kluczowe znaczenie dla efektywnej realizacji LPR. Montaż finansowy zakłada możliwość pozyskania środków pochodzących ze wszystkich możliwych do wykorzystania źródeł. Szansą jest tutaj zaangażowanie podmiotów prywatnych i publicznych, dla których dedykowane są poszczególne możliwości. Kluczową rolę odgrywać tu będą zdolności administracyjne i gotowość do absorpcji środków, a także ich dostępność. Podstawowym źródłem finansowania są środki pochodzące ze źródeł Unii Europejskiej, a dedykowane wprost na przedsięwzięcia dotyczące rewitalizacji lub inne możliwe do wykorzystania na jej rzecz. Biorąc jednak pod uwagę ograniczoną wielkość tych środków, dużą konkurencję podczas procedur konkursowych oraz ograniczony czas możliwości ich pozyskiwania, głównym wyzwaniem będzie zaangażowanie środków pochodzących ze źródeł prywatnych. Mogą one stanowić istotne dopełnienie i wpłynąć na przyspieszenie procesu rewitalizacji, bazującego na potencjale endogenicznym. Istotne znaczenie dla zapewnienia finansowania procesu rewitalizacji będzie miała koordynacja zapewniona ze strony Zespołu ds. Rewitalizacji Gminy Zagórów. W ramach prac Zespołu prowadzony będzie stały monitoring możliwych do wykorzystania źródeł finansowania, a także włączanie różnorodnych interesariuszy do udziału w montażu finansowym

Środki publiczne UE

Głównym źródłem finansowania realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji są środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przewidziane w Wielkopolskim Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014 - 2020.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przewidziane są możliwości wspierania przedsięwzięć dotyczących m.in. remontów obiektów zabytkowych, termomodernizacji, transportu, ochrony środowiska. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, w którym alokowane są środki Europejskiego Funduszu Społecznego, umożliwia zaplanowanie i realizację przedsięwzięć ukierunkowanych na wsparcie sfery społecznej. Możliwe są tu do sfinansowania działania dotyczące przeciwdziałania bezrobociu, wykluczeniu społecznemu, rozwoju przedsiębiorczości czy edukacji formalnej i nieformalnej.

Środki publiczne

Głównym źródłem mogą tu być programy dotacyjne poszczególnych ministerstw, np. (A) Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014 –2020, umożliwiający finansowanie działań na rzecz integracji międzypokoleniowej, aktywizacji środowiska osób starszych. (B) Program Młodzież Solidarna w Działaniu na lata 2016-2020, umożliwiający finansowanie działań dedykowanych różnym grupom wiekowym, w tym wsparcia rodziny na różnych etapach życia oraz stworzenia warunków rozwoju młodzieży. (C) Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich

2014-2020 umożliwiający realizację przedsięwzięć dotyczących aktywizacji społecznej i obywatelskiej przez organizacje pozarządowe. Możliwość finansowania działań "miękkich" ma kluczowe znaczenie dla powodzenia procesu rewitalizacji. Dodatkowym źródłem mogą być fundusze inwestycyjne i instrumenty zwrotne BGK i PIR S.A.

Środki jednostek samorządu terytorialnego

Środki Gminy Zagórów, przewidziane na prowadzenie inwestycji publicznych na obszarze rewitalizacji, będą kluczowym źródłem finansowania. Gmina będzie miała możliwość angażowania środków jako udziału w prowadzonych inwestycjach oraz w miarę możliwości zapewni wkład własny dla lokalnych interesariuszy.

Środki prywatne

Możliwość zaangażowania środków pochodzących z sektora biznesu czy osób fizycznych uzależnione jest od wielu czynników zewnętrznych i wewnętrznych, np. dostępności środków w ramach programów pomocowych, kondycji finansowej. Zaangażowanie środków pochodzących z sektora biznesu może mieć różnorodną formę określoną w możliwościach prawnych. Środki pochodzące i/lub pozyskane przez organizacje pozarządowe mogą stanowić istotne dopełnienie działań podejmowanych na obszarze rewitalizacji, co wymaga włączenia przedstawicieli lokalnych organizacji.

Tabela 20. Lista indykatywna projektów w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zagórów na lata 2018-2023

1	2	3	4	5	6
		Indykatywne ramy finansowe			
Nr	Projekt	Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych /innych	Łączna wartość projektu [PLN]
G		285 000,00	1 615 000,00		1 900 000,00
G1	Systemowa pomoc społeczna dla mieszkańców obszarów rewitalizowanych		380 000,00	20 000,00 zł	400 000,00
	Razem	285 000,00	1 995 000,00	20 000,00	2 300 000,00

Źródło: Opracowanie własne.

10. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Opracowany Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem strategicznym obejmującym szereg działań inwestycyjnych. W celu harmonizacji interesów beneficjentów projektów z pozostałymi mieszkańcami obszaru gminy jest ocena wpływu przyjętych założeń na otoczenie. Zgodnie z regulacjami prawnymi ma ona postać strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ). Podstawowym dokumentem regulującym kwestie przeprowadzenia SOOŚ jest ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1235 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą OOŚ.

Lokalny Program Rewitalizacji nie jest dokumentem planistycznym, dotyczącym kształtowania polityki przestrzennej gminy na mocy ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012 roku poz. 647 z późn. zm.) oraz nie stanowi strategii rozwoju regionalnego, gdyż ma zasięg lokalny (dotyczy obszaru jednej gminy). Odnosząc się do art. 46 pkt 2 ustawy OOŚ, należy zauważyć, że przedmiotowy dokument stanowi wprawdzie plan skoncentrowany m.in. na rewitalizacji, lecz nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Natomiast art. 47 ustawy OOŚ, stanowi, że: „przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest konieczne w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione w art. 46, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko”.

Przyjęto, że SOOŚ zostanie przeprowadzona, o ile, po zakończeniu procesu opiniowania przez instytucje wymienione w art. 17 ust 2 pkt 4 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.), a także uzgodnieniu braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 47 i 49 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) takie zalecenie zostanie uzgodnione.

11. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna i działania aktywizacyjne wpisane są w proces rewitalizacji na terenie Gminy Zagórów jako fundament działań na wszystkich jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym programem rewitalizacji. Ponadto realizuje *zasadę partnerstwa* wynikającą z art. 5 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji negatywnych zjawisk oraz wykorzystania lokalnych potencjałów, a tym samym poprawiających warunki i jakość życia mieszkańców.

Narzędzia partycypacji społecznej zastosowane na każdym etapie sporządzenia i wdrażania LPR ukierunkowane zostały na możliwie dojrzałe formy, obejmujące nie tylko informowanie, ale również opracowywanie, konsultowanie, współdecydowanie, kontrolę obywatelską, badania ilościowe (m.in. ankieta na obszarze rewitalizacji), inicjatywę lokalną (m.in. nabór pomysłów na projekty poprzez kartę projektową) czy współrealizację (m.in. konkursy na partnerów).

Kluczowymi interesariuszami rewitalizacji są beneficjenci planowanych projektów rewitalizacji. W pierwszej kolejności są nimi mieszkańcy obszarów rewitalizacji, którzy odczują poprawę sytuacji w zakresie techniczno-infrastrukturalnym. Interesariuszami rewitalizacji jest także samorząd gminny, przedsiębiorstwa komunalne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, pracownicy służby zdrowia, urzędnicy budynków użyteczności publicznej, dla których polepszą się warunki pracy, wreszcie – wszyscy mieszkańcy gminy.

Szereg działań rewitalizacyjnych, mimo, iż zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji, ma charakter ponadlokalny. Chodzi tu zwłaszcza o projekty związane z upowszechnianiem kultury, rozwojem edukacji i przedsiębiorczości. Przedsięwzięcia ta mają bardzo złożony charakter i każdorazowo wymagają tworzenia swoistej „grupy nacisku" złożonej z konkretnych interesariuszy. Zupełnie inne kategorie społeczne będą wspierać projekty poprawiające estetykę rewitalizowanych obszarów wiejskich, niż kategorie zainteresowane budową nowych mieszkań socjalnych.

Oznacza to, iż skład Zespołu ds. rewitalizacji będzie poszerzany o kolejnych interesariuszy w zależności od realizowanych działań projektowych. Włączenie nowych interesariuszy odbywać się będzie na wniosek Koordynatora lub dotychczasowych członków Zespołu. Decyzje o włączeniu nowych członków podejmuje Zespół zwykłą większością głosów.

12. Wskaźniki realizacji

System monitorowania opierać się będzie się na wskaźnikach przypisanych zgodnie z ich znaczeniem do celów wyznaczonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Wskaźniki zaprojektowano z myślą, aby jednocześnie oceniały realizację projektów jak również realizację przyjętych celów programu

Tabela 21. Wskaźniki realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zagórów na lata 2018-2023.

Cel	Wskaźniki:	Planowana zmiana:
1. Integracja i aktywizacja lokalnej społeczności	wskaźniki produktu	
	Liczba imprez organizowanych na terenie rewitalizowanym	rosnąca, co najmniej 2 imprezy rocznie
	Liczba szkoleń z zakresu przygotowania i realizacji projektów lokalnych	rosnąca, co najmniej 1 szkolenie rocznie
	wskaźniki rezultatu	
	Liczba osób uczestniczących w imprezach lokalnych	co najmniej 10% populacji
	wskaźniki oddziaływania	
	Liczba osób bezrobotnych	malejąca, co najmniej o 10% do 2023 roku w stosunku do 2017 r.
	wskaźniki produktu	
	Liczba wyremontowanych obiektów użyteczności publicznej służącej mieszkańcom obszarów rewitalizowanych (służba zdrowia, policja, administracja samorządowa)	co najmniej 1 obiekt do 2023 roku
	Powierzchnia użytkowa poddana przebudowie	co najmniej 300 m2
	wskaźniki rezultatu	
	Nowe miejsca pracy	co najmniej nowych 10 miejsc pracy w usługach publicznych do 2023 roku
	Liczba udogodnień dla osób niepełnosprawnych	co najmniej 2 udogodnienia techniczne
	wskaźniki oddziaływania	
	Wzrost satysfakcji osób korzystających ze zmodernizowanych obiektów	wzrost o co najmniej 10% w 2022 roku w stosunku do 2018 roku
	Liczba nowych usług o charakterze publicznym powstałych w wyniku modernizacji obiektów	wzrost o co najmniej 2 usługi rocznie

Dokończenie na następnej stronie.

Cel	Wskaźniki:	Planowana zmiana:
2. Wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz rozwój zasobów ludzkich na rynku pracy	wskaźniki produktu	
	Liczba projektów inwestycyjnych nakierowanych na przedsiębiorczość	co najmniej 1 rocznie
	wskaźniki rezultatu	
	Liczba przedsiębiorstw działających na obszarach rewitalizacji	wzrost o co najmniej 5 firm do 2023 roku
	wskaźniki oddziaływania	
	Stopa bezrobocia	spadek o co najmniej 2% do końca 2023 roku
3. Rozwój oraz modernizacja infrastruktury technicznej, społecznej i transportowej	wskaźniki produktu	
	Liczba odnowionych obiektów użyteczności publicznej	co najmniej 4 do 2023 roku
	wskaźniki rezultatu	
	Powierzchnia odnowionych terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych	co najmniej 500 m2
	wskaźniki oddziaływania	
	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych obiektów (rocznie)	co najmniej 200 osób rocznie
4. Poszanowanie środowiska naturalnego zgodnie z zasadami trwałego rozwoju	wskaźniki produktu	
	Liczba szkoleń z zakresu edukacji ekologicznej	co najmniej 2 rocznie
	Powierzchnia remontowa obiektu przystosowanego do edukacji ekologicznej	co najmniej 200 m2
	wskaźniki rezultatu	
	Liczba uczestników szkoleń ekologicznych	co najmniej 50 osób rocznie
	wskaźniki oddziaływania	
	Zmniejszenie liczby zbiorników bezodpływowych	o 10% w 2023 roku w stosunku do roku 2027

Źródło: opracowanie własne.

13. System wdrażania i monitorowania realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

13.1.System realizacji programu rewitalizacji

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Burmistrz Gminy Zagórów. Zadania związane z rewitalizacją zostaną osadzone w ramach istniejących struktur organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Zagórowie.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, na rzecz realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji zaangażowani zostaną przedstawiciele referatów/samodzielnych stanowisk pracy Urzędu Miejskiego w Zagórowie i/lub jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów.

W trakcie prac nad LPR został powołany zespół ds. rewitalizacji. Zespół ten będzie kontynuował swoje prace także w trakcie wdrażania LPR jako Zespół Zadaniowy, co przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych") oraz społecznych („miękkich"). Należy rozważyć poszerzenie aktualnego składu o kolejnych przedstawicieli, rekrutujących się spośród pracowników Urzędu Miejskiego, kierowników gminnych instytucji zaangażowanych w realizację Programu, liderów społeczności /sołectw/ ujętych do działań rewitalizacyjnych oraz przedstawicieli Rady Miejskiej. Zespół stanowić będzie naturalny pomost wymiany uwag, inicjatyw, informacji. Uczestniczy i uczestniczył będzie na wszystkich etapach realizacji procesu rewitalizacji.

W pracach Zespołu brali także udział przewodniczący i członkowie Komisji Stałych Rady Miejskiej, przedstawiciele organizacji pozarządowych i stowarzyszeń działających na terenie gminy, przedstawiciele działających na terenie gminy zakładów pracy a także inne osoby zainteresowane udziałem w pracach Zespołu.

Obrady Zespołu były otwarte i w zależności od potrzeb i zainteresowania interesariusze mogli w nim każdorazowo uczestniczyć.

Zadania niezbędne do wdrażania LPR wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych gminy, dlatego nie określono dodatkowych kosztów ich realizacji. W ramach swoich kompetencji każda z komórek urzędu lub jednostek organizacyjnych gminy będzie wdrażała te działania, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb.

Wszystkie projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane jako zadania własne gminy będą wdrożone zgodnie z uchwałami budżetowymi na kolejne lata funkcjonowania LPR zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań. W zakresie zarządzania środkami finansowymi potrzebnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie Skarbnik Gminy oraz Księgowość.

W związku z tym, że realizacja zaplanowanych działań rewitalizacyjnych odbywać się będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej to interesariusze rewitalizacji, korzystając z dofinansowania projektów unijnymi środkami finansowymi będą zobowiązani przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych (szczególnie w zakresie realizacji projektów partnerskich).

13.2.System monitoringu

Opracowanie właściwego systemu monitoringu, a także ocena skuteczności działań wynikających z wprowadzenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych w życie, umożliwi zbadanie rezultatów osiągniętych w poszczególnych projektach. System monitoringu będzie składał się z trzech podstawowych narzędzi:

- **Monitoring stały**, który jest prowadzony na bieżąco w trakcie realizacji Programu. Operator (komisja) rewitalizacji zbiera informacje od jednostek odpowiedzialnych za realizację projektów w ramach ich kompetencji. Dzięki temu odpowiednio analizuje i reaguje na zmiany. Uzyskuje również dane bezpośrednio od jednostek, które posłużą do sporządzenia raportów i ewaluacji działań. Monitorowanie obejmować będzie zarówno rzeczowe, jak i finansowe aspekty wdrażania LPR.
    - **Monitoring rzeczowy** dostarczy danych na temat aktualnego stanu realizacji LPR oraz umożliwi ocenę postępu i efektywności jego głównych założeń. Mierzone będą one za pomocą corocznych zmian wskaźników produktu i rezultatu, przyporządkowanych do konkretnych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i wskaźników oddziaływania w odniesieniu do celów rewitalizacji, które wykorzystane zostały na etapie diagnostycznym gminy do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji. W związku z tym posłużą do przedstawienia skali i charakteru zmian w aktualnej sytuacji czy tendencji zachodzących na obszarze rewitalizacji w porównaniu do terenu całej gminy. Wszystkie wskaźniki gromadzone będą na bieżąco w miarę postępu prac, natomiast ich stan osiągnięcia oceniany będzie cyklicznie co 2 lata.
    - **Monitoring finansowy** dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Na poziomie dokumentu zakłada się monitoring w oparciu o okresowe sprawozdania finansowe. Dane zawarte w tych opracowaniach powinny obejmować m.in. wysokość wkładu własnego i pozyskanych środków zewnętrznych, wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem oraz od początku realizacji projektu, procentowy stan zaawansowania realizacji interwencji, stopień osiągnięcia założonych wskaźników, a także informacje na temat postępu wykonania przyjętego harmonogramu w oparciu o ustalony plan finansowy.
- **Raport** sporządzony co najmniej raz na 3 lata – sugeruje się sporządzanie coroczne jako instrumentu kontroli nad wykonalnością projektów w ramach Programu. Raport taki powinien zawierać opis postępu prac i realizacji projektów, analizę kosztów i wydatków, a także listę najważniejszych wydarzeń mających wpływ na realizację zadań. Raport taki sporządza operator (komisja) rewitalizacji na podstawie danych zebranych od jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych projektów.
- **Ewaluacja ex-post** – przeprowadzona po zakończeniu Programu Rewitalizacji. Składa się na nią końcowy raport z realizacji całego programu z analizą finansową i wykonalności rzeczowej. Opublikowany powinien być na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Zagórowie (Biuletyn Informacji Publicznej). Uzupełnieniem powinien być materiał audiowizualny w postaci map, grafiki, zdjęć, filmów itp. uwzględniający stan przed realizacją, w trakcie prowadzenia prac, jak i po ich zakończeniu. Raport taki jest sporządzany przez Burmistrza i przedstawiany Radzie Gminy oraz uchwalany. Drugą częścią ewaluacji jest ocena przy użyciu danych społeczno – ekonomicznych. Badania obejmują wszystkie sfery, których dotyczył kryzys. Dzięki zestawieniu danych z diagnozy stanu przed rozpoczęciem i po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych, będzie można

stwierdzić czy zaproponowane przedsięwzięcia przyniosły efekty oraz w jakim stopniu wpłynęły na poprawę sytuacji na obszarze rewitalizacji i całej Gminy Zagórów.

Ewaluacja jest przydatna przy planowaniu kolejnych działań rewitalizacyjnych. Jest bowiem zbiorem uwag, rozpoznaniem przeszkód i możliwych sposobów ich rozwiązania. Dzięki temu kolejne projekty będą miały zmniejszone ryzyko niepowodzenia.

Ocena skuteczności działań ma na celu rozpoznanie, czy zostały spełnione cele rewitalizacji założone na początku Programu. Jej przeprowadzenie będzie możliwe przez zbadanie wskaźników, które opisują zmiany, jakie zaszły na rewitalizowanym obszarze.

14. Spis tablic i rysunków

Tabela 1. Struktura płci w Gminie Zagórów w latach 2013 – 2016 9
Tabela 2. Struktura wieku w Gminie Zagórów w latach 2013-2016. 9
Tabela 3. Liczba bezrobotnych w latach 2013-2016 10
Tabela 4. Liczba długotrwale bezrobotnych w latach 2013-2016 10
Tabela 5. Bezrobotni do 25 roku życia 10
Tabela 6. Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku w 2016 r. 13
Tabela 7. Działania z zakresu pomocy społecznej w gminie Zagórów w latach 2013-2016 13
Tabela 8. Dochody gospodarstw domowych w latach 2013-2016. 14
Tabela 9. Obiekty zabytkowe na terenie gminy Zagórów 17
Tabela 10. Podział gminy Zagórów na jednostki urbanistyczne 27
Tabela 11. Analiza zróżnicowania w sferze społecznej 29
Tabela 12. Podstawowe dane dotyczące wieku mieszkańców gminy Zagorów (31 XII 2017) 31
Tabela 13. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych do Rady Miejskiej Zagórowa w 2014 roku 32
Tabela 14. Przedsiębiorstwa działające w gminie Zagórów występujące w rejestrze przedsiębiorców (KRS) 33
Tabela 15. Podmioty gospodarcze zarejestrowane na obszarze Gminy Zagórów 34
Tabela 16. Przyłącza wodno-kanalizacyjne w gminie Zagorów 35
Tabela 17. Ilość azbestu do utylizacji – wyliczenia szczegółowe 36
Tabela 18. Podsumowanie analizy sfer kryzysowych w gminie Zagórów 39
Tabela 19. Obszary wskazane do działań rewitalizacyjnych 41
Tabela 20. Lista indykatywna projektów w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zagórów na lata 2018-2023 51
Tabela 21. Wskaźniki realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zagórów na lata 2017-2023. 54

Rysunek 1. Gmina Zagórów 28
Rysunek 2. Mapa obszaru rewitalizacji: Sołectwo Kopojno 42